

SOKOLSKI GLASNIK

ORGAN JUGOSLOVENSKOG SOKOLSKOG SAVEZA

Izlazi svakog 1. i 15. u mesecu. - Godišnja pretplata 50 Din. - Uredništvo i uprava u Ljubljani, Narodni dom. - Telefon ured. 2543. - Račun pošt. šted. 10.932. - Oglasni po ceniku

God. XI.

Ljubljana, 15. februara 1929.

Broj 4.

Ljubljana, 15. februara 1929.

Sve naše težnje idu za tim, da sokolski duh zavlada u čitavom javnom i zasebnom životu. Naš osnivač Tyrš govoriti jasno i određeno, da nije naš stvar namenjena ni za pojedince ni za stranke nego se obazira na čitav narod bez razlike i izuzetka. — Sve ostale organizacije van Sokolstva ograničene su na staleško ili versko uske i uže krugove. Sokolstvo pak obuhvata čitavu zemlju i sve pripadnike našeg naroda, koji imaju široke poglедe, iskreno čuvstvo, plemenito mišljenje, volju za poštenu, nesobično delo i čist značaj. U životu i delovanju najvećih sinova našega naroda, delovali su na bilo kojem popisu, oprežno znajuće smernice njihovog nastojanja i stvaranja, da se sile naše delatnosti razgiblje preko granica domaja, uz plodove dela nešta uživa čitav narod, koji neka se fizički i moralno zdrav i jak upoređuje s drugim kulturnim narodima.

Snaga, lepotu i zdravlje nije tako blago, koje bi uživali samo izabrani; sokolsko delo hoće više, hoće mnogo više, hoće najviše, hoće to, da sve, što raste iz poštenog napornog našeg rada, dode u trajnu korist i trajnu svejinu naroda kao celine, našega naroda, koji Sokoli ljubimo nade sve i o kojem znamo, da će svoju zemlju podići u svakom pogledu, kada će biti svestan svojih fizičkih i moralnih vršlina. Bila zemlja još tako plodna, sašma od sebe se neće obrati, ako se joj ne približe radine i veštacke ruke, kojima ravna i čijim delom upravlja ljubav spram zemlje. Budućnost nije u rečima budućnost je u delu.

Stanice narodnog života, njegovog uspevanja, napraka i razvitku su obitelji. Svako domaće ognjište je lako izvor sreće, koji se blagodarno odražuje u svoj bližnjoj okolini; upravo tako pa je lako i izvor zla, koji okužuje i upropasćuje svoje susedstvo. Jer hoćemo prvo, borimo se protiv drugog. Narod je i ostaće zdrav, ako i dokle gore na tim ognjištima jasni plameni čudorenosti, trezenosti, dela i poštenja.

Sestra Renata Tyrševa, jedina kćerka Fügnerova i udovica dr. Miroslava Tyrša, je u praskim »Narodnim Listima« napisala članak, koji govorio o takvim stanicama narodnog života, o stanicama pravog sokolskog života. Reći sestre Tyrševe uzeće su iz srca i iz ikustava, koja je skupila ta plemenita žena u dugom nizu godina posmatrajući život u sokolskim porodicama svoje sokolske domovine. Držimo za potrebno, da s razlaganjima sestre Tyrševe upoznamo i svoje čitaocce.

Može li biti što lepšeg i veselijeg za sokolsku obitelj od dana, kad je stupio u redove sokolske dece najmladi član obitelji? Na to pitanje odgovara sestra Tyrševa: S ponosom i radošću dovedu roditelji — otac jak vežbač, majka uzorna vežbačica — svoje najmlade dete u vežbaonicu te ga prijaviti medju najmlade sokolske pripadnike. Svoje dete vode po onom putu, kamo je njih zanelo pre mnogo godina došvajanje za sokolsku misao i njihovo delo za narod, koji je bio za ono vreme još zasuđen. Ta tim činom samo množe broj pripadnika »sokolskog plemena«.

Sokolstvo je u takvim obiteljima postalo već udomaćena tradicija, a obitelji su unele u Sokolstvo onaj srdačni, iskreni i bratski duh, koji proverava sva sokolska društva. Nema organizacije na svetu, u kojoj bi bio tako iskren i odan odnos između članstva, naraštaja i dece, kao što je upravo u sokolskim redovima. U tim redovima vežba iz jedne te iste obitelji i otac i majka; stariji sin je već stupio u redove mladega članstva, kćerka je naraštajka, mlađi sin je naraštajac, najmladi pa je upravo počeo sokolovati. I dapače stari deda se još uvek s ponosom i radošću seća onih dana, kad je vežbač pod vodstvom pokojnog našeg osnivača Tyrša među njegovim prvim borcima. — S punim pravom lako tvrdimo, da se sokolsko delo u obitelji optiča kao crvena nit, koja se provlači kroz tri roda te je dala u toku vremena i obitelji i Sokolstvu svoje naročito obiležje. U našim sokolskim obiteljima prevladuje duh narodnog dela, požrtvovnosti, ustrajnosti, demokratije i poštenosti. Te obitelji ujedno su i najveća potpora sokolske organizacije, jer sokolsko saradovanje prelazi od deda na oca, od oca na sina i dalje uvek dalje. Sokolska misao, sokolsko vaspitanje, tradicija i pobuda da mora svaki sin, svaka kćerka služiti svom narodu, tvore

Braća Poljaci zovu nas u Poznanj, gde će se ove godine u danima 28., 29., 30. juna i 1. jula održati poljski svesokolski slet uz saradnju svih sokolskih saveza, koji su udruženi u savezu »Slovensko Sokolstvo«.

Došao nam je i poziv od bratske Čehoslovačke Obice Sokolske za učestvovanje na pokrajinskom sletu, koji je određen za dane 4. do 6. jula te godine u Plznu.

Kad o ta dva poziva obaveštavamo svu braću i sestre, ujedno ih pozivamo, da se po mogućnosti u što većem broju odzovu bratskom pozivu, koji nas zove u posete među braću Poljake i među braću Čehoslovake.

Iza našeg ujedinjenja nije bilo u našoj domovini ni jedne veće naše sokolske pripadnike, kamo ne bi dospelo brojno odaslanstvo obaju bratskih naroda. Sada dolazi vreme, da im te bratske posete vratimo i da ih ujedno pozovemo, da nas g. 1930. posete na našem II. jugoslovenskom svesokolskom sletu u Beogradu, kojemu je tehničko vodstvo saveza »Slovensko Sokolstvo« priznalo naročitu važnost s time, da je za nj već odredilo utakmicu za slovensko prvenstvo, koja će naš slet visoko uždići. Ovu veliku pozornost spram Jugoslovena ne smemo zaboraviti.

Troškovi za putovanje u Poznanj, za boravak i za povratak proračunani su od Ljubljane i do Ljubljane na 1500 Din za svaku osobu, a u Plznu na 800 Din.

Na jedan i drugi slet biće puštena samona braća i one sestre, koji imaju svečane odore tačno po propisima

i za koje će dati nadležna župa obveznu izjavu, da će moći neoporecivo predstavljati kako u Poznanju tako i u Plznu moći, ugled i čast Jugoslovenskog Sokolskog Saveza, naše domovine i našega naroda.

Svaki pojedinac (pojedinka) neka se preko svoga društva prijavi svojoj župi za učestvovanje u Poznanju ili u Plznu, župa neka sve te prijave skupi i sa svojom izjavom opremljene pošalje nama tako, da ćemo ih primiti najkasnije i neopozivo do 1. aprila 1929. Na temelju tih prijava biće nam moguće organizovati zajedničko putovanje tamo i natrag, jer će jedino zajedničkim putovanjem biti vezano predstavninstvo našega Sokolstva, a za svako drugo učestvovanje otklanjamamo već sada svaku odgovornost.

Braću i sestre upozoravamo na veliko značanje obaju sletova, gde ćemo obnoviti stare bratske veze te ih utvrditi u bližem spoznavanju zemlje i naroda, kamo nas zovu bratska srca i kamo će nas povesti iskrena želja, da skujemo još čvršći obrub sokolskog bratstva i stvarne slovenske uzajemnosti.

Sve potankosti javiće na vreme. Taj naš poziv namenjen je svojim braća i sestrama, da se odluče za jedan ili drugi put, za koji neka se prepremaju svojim najboljim snagama.

Zdravo!

Ljubljana, 15. februara 1929.
Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.E. Gangl,
starosta.Dr. Riko Fux,
tajnik.

X. glavnu skupštinu JSS sazivljemo za dane 23., 24. i 25. mart 1929. u Sušak.

RASPORED.

U subotu 23. marta pre pošte dolazak delegata i članova starešinstva JSS. Odmah posle dolaska legitimiranje delegata u župskoj piskarici (Sokolski dom).

U 14: Sednica zborna župskih načelnika u gradanskoj školi.

U 14: Sednica prosvetnog zborna i sokolskih novinara u gradanskoj školi.

U 14: Sednica narodno-odbrambenog odseka u gradanskoj školi.

U 21: Svečana pozorišna predstava ili kinematografsko prikazivanje filma »VIII. svesokolski slet u Pragu 1926. god« (Za delegate neobvezatno.)

U nedelju 24. marta: U 7:30: Nastavak sednice zborna župskih načelnika.

U 11: Svečano otvorene Sokolskog doma i otvorene sokolske prigodne izložbe. (Za sve delegate obvezatno.)

U 13: Zajednički ručak u podrumu Sokolskog doma.

U 15: Sednica kandidacionog odbora u gradanskoj školi.

U 16: Pouzdani zbor svim delegata u gradanskoj školi.

U 21: Svečana sokolska akademija u Sokolskom domu. (Za sve delegate obvezatno.)

U ponedeljak 25. marta: U 8:30: X. glavna skupština JSS u Sokolskom domu.

Raspored glavne skupštine:

1. Izveštaj staroste.

2. Izveštaj tajnika.

3. Izveštaj načelnika.

4. Izveštaj blagajnika.

5. Izveštaj gospodara (proračun).

6. Izveštaji odseka i to redom:

a) statistički; b) lekarski; c) proračuni;

č) za ozlede; d) željeznički; e) gradevni;

f) redakcijski; g) socijalni; h) narodno-odbrambeni.

7. Predlozi odbora i starešinstva JSS.

8. Predlozi župa.

9. Hitni predlozi.

10. Određenje radnog programa za 1929. god.

11. II. jugoslovenski svesokolski slet 1930. god. u Beogradu.

12. Izveštaj revizora računa.

13. Apsolutori starešinstvu JSS.

14. Saviz III. Sokolskog Sabora.

15. Izbor starešinstva JSS.

16. Eventualija.

U noći i 26. marta: Odlazak delegata.

Članovi glavne skupštine jesu delegati župa i članovi starešinstva JSS. — Svaka župa salje za svakih 500 članova i članica u župi udruženih društava po jednom delegatu. Broj delegata jedne župe ne sme biti veći nego što to dozvoljava razmer doprinosa, uplaćenih Savezu za minulu godinu (čl. 13. Sav. prav.).

Svi predlozi župa imaju se predložiti staršinstvu JSS najkasnije 14 dana pre glavne skupštine, t. j. do 10. marta 1929, inače će se o njima raspravljati samo onda, ako im skupština prizna hitnost.

Svi delegati moraju imati legitimatezirane delegacije od župskog starešinstva, a sobom neka ponesu svečane odore da mogu prisustvovati otvorenu Sokolskog doma.

Zupe imaju da prijave delegate do 14. marta 1929. staršinstvu JSS i staršinstvu sokolske župe »Rijeka« na Sušaku, da im se spremi konacište.

Do ovog dana moraju se delegati javiti i za zajednički ručak, a ta prijava će vezati dočinju župu za naplatu ručka i sklad fizmedu prosvetnih i tehničkih odbora u tom pravcu.

Cena ručka za osobu bez pića 30 Din Zdravo!

I jubljana, 15. februara 1929.

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza.

E. Gangl,

starosta.

Dr. Riko Fux,

tajnik.

Učesnici Savezne prosvetne škole.

Savezna prosvetna škola.

ANKETA

izaslanika sokolskih župa o aktualnim pitanjima u Sokolstvu za vreme zadnjih 10 godina sokolskog rada.

Na poziv JSS sastali su se u Ljubljani od 20.—27. januara 1929. godine izaslanici sledećih župa:

Banja Luka, Bjelovar, Celje, Kranj, Ljubljana, Maribor, Mostar, Osijek, Sarajevo, Skoplje, Sušak-Rijeka, Užice, Zagreb.

Svrha ove ankete je, da kritički prometri celo stanje u Sokolstvu u pogledu organizacionom, tehničkom, ideološkom i prosvetnom i da ispitira uroke, koji su povoljno ili nepovoljno uticali na razvijati sokolskog rada, zatim, da na osnovu svega toga dade smernice sistematskom i stvarnom radu u budućnosti.

Na osnovu saslušanih referata o prilikama u pojedinim župama utvrđeno je za sve župe ovo:

1. Sokolstvo je tužilo da postane središtem našeg nacionalnog i kulturnog života, što je delomično i oživljeno. Ovo nastojanje nije u celosti uspevalo radi toga, što pojedine sokolske jedinice nisu shvatile važnost ove svoje uloge i što neke nacionalne kulturne organizacije nisu razumele zamašaj tog našeg htenja.

2. Ideja Jugoslovenstva ostala je čvrsta unutar organizovanih sokolskih redova, iako se vanjski život razvijao suprotno. Popuštanja i odstupanja od beskompromisnog provadjanja Jugoslovenstva t. j. narodnog i državnog jedinstva ne može i ne sme da bude.

3. Politički život mnogo je smerio razvoju Sokolstva. Sokolski radnici, koji su se odali politici bili su izgubljeni za sokolski rad, pa im se često delu nisu podudarala sa načelima Sokolstva.

4. Prednjaci su po svojoj funkciji središnje ličnosti sokolskog vaspitanja ali im u mnogo slučajevima nedostaju elementi punog sokolskog znanja pa da bi to u potpunoj meri mogli biti.

5.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Skijaške utakmice ČOS.

Od 31. januara, 1., 2. i 3. februara t. g. održane su velike skijaške utakmice Čehoslovačke Obec Sokolske u Novom mjestu u Moravskoj.

31. januara održana je utakmica na 50 km, startalo je 7 članova. Na cilj ih je došlo 6, jedan je morao izostati, jer je slomio skije.

Uspeli je sledeći: I. Nemecky Josef, Novo mesto 4 sata 28 min. 41 sek.; II. Feistauer J., Novi svet 4.29.29.; III. Hauč Bohumil, Benecko, 4.56.09.

Drugi dan održane su utakmice trojki na 12 km. Startalo je 10 trojki. Uspeli je sledeći: I. Benecko u 53 min. i 29 sek.; II. Novo mesto 54.20.; III. Kraljevo 55.27.

Treći dan bila je utakmica članica na 10 km. Startalo je 11 sestra. Uspeli: I. Jernora Ana, Benecko, 54 min.; II. Lelkova Kveta, Havlovice 55 min. 26 sek.; III. Gottsteinova Bohumila, 56 min. 14 sek.

Taj dan održana je i utakmica članova na 18 km. Startalo je 52 člana. Uspeli: I. Jos. Nemecki, Novo mesto 1 sat 13 min. 48 sek.; II. Feistauer Josef, Novi svet, 1 sat, 16 min. 58 sek.; III. Erlebach Ludvik, Benecko 1 sat 17 min. 46 sek.

3. februara bio je start članica na 6 km. Startalo ih je 7. Prva je došla na cilj za 27 min. 20 sek. Posle podne obdržala: su se utakmice u skokovima. Utakmice su svršile s potpunim uspehom.

Oponašajte.

Sokolski Vestnik, glavno i zvanično glasilo ČOS ima 44.986 pretplatnika. Cvičitelj (Prednjački) 10.000, Cvičitelka 8000, Sokolske Besedy 24.000. Vzkrišeni 38.000.

Proslava 100godišnjice rođenja dr. Miroslava Tyrša

Pod predsedništvo zamjenika starosta ČOS skupili su se u nedjelju 13. o. m. brojni sokolski radnici, među njima i sestra Renata Tyrševa, da odrede načrt rada za proslavu 100-godišnjice rođenja dr. Miroslava Tyrša. Izabran je bio naročiti odbor pod predsedništvom br. dr. Scheinera, koji ima zadatku da izradi tačan načrt proslave. Odbor se deli u sediće odseke: 1. literarni odsek, pod vodstvom br. dr. Weignera; 2. propagandni odsek, pod vodstvom br. Krejčića; 3. opšti odsek, pod vodstvom br. dr. Hellera.

Nadalje bilo je zaključeno, da se predloži predsedništvu ČOS da se održi IX. svesokolski slet u Pragu godine 1932 u znaku proslave na stogodišnjicu rođenja dr. Miroslava Tyrša.

Provesće se sabirna akcija, da bi se mogao postaviti sokolski dom u Děčinu (rodnom mjestu dr. Tyrša). Počeće se sa skupljanjem spomen-predmeta iz Tyrševe dobe.

Kratke vesti iz ČOS.

Osnivanju državnog ustava za telesno vaspitanje posvetiće ČOS ove godine svoju pozornost.

Za spomenik umlog predsednika medunarodnog telovežbačkog saveza N. J. Cupérusa, darovala je ČOS 1500 fr.

Mnogo pozornosti posvećuje ČOS skijaškim organizacijama u Sokolstvu te su već priredile mnoge sokolske župe dobro uspjele utakmice.

ČOS priredje posvoj prilici meseca jula, t. g. 14-dnevnu prosvjetnu školu, u kojoj je određeno, po jedno slobodno mjesto za JSS, Poljake, Lužičke Srbe, Ruse i Bugare pod uslovom, da učesnici razumiju češki jezik.

Za 7. april 1929. sprema ČOS školu o sokolskim proslavama Knj. za Václava. Škola će biti jednodnevna.

Lekarski odsek ČOS izaslaće svog zastupnika u središnji odbor Crvenog krsta ČSR.

U 14-dnevnom prednjačkom tečaju od 6.—19. januara t. g. bilo je 40 braće iz 26 župa. Uspех škole bio je vrlo dobar.

U rodnom mjestu dr. Miroslava Tyrša, u Děčinu, kupila je ČOS ve-

CIRIL HOČEVAR (Murska Sobota):

Organizacija skijaštva u našem Sokolstvu.

Skijaštvo zauzima kod nas u poslednje vreme sve veće dimenzije, tako da ćemo naskoro lako govoriti, ako će se širiti s istom ustrajnošću, s kakovom se počelo o narodnom sportu. Sokolstvo je već pre mnogo godina osvojilo tu važnu i zdravu granu telesnih vežbi te ju uvrstilo u sokolski sustav; ta skijanje nam nadoknade telovežbu u slobodi u zimskim mjesecima, što više, radi svestranog utvrđivanja tlu u nekim pogledima čak i nadmašuje. Čehoslovačko Sokol-

stvo je pre nas upoznalo važnost i korist skijanja, zato marljivo organizira skijaške odseke, tako da ima danas u 42 župe 198 odseka sa 11.828 članova, van odseka pa je još 4809 članova koji još nisu u odsecima, a po raznim sportskim društvinama i klubovima ima još 1196 članova. Ukupno dakle iznosi broj Sokolskih skijaša u Čehoslovačkoj 17.833. To je vrlo lep broj ako pomislimo, da većina društava nema prilike da gaji tu granu telesnog vaspitanja, jer je Čehoslovačko

većim delom ravna jedino rub države je bđovit, koji je ali opet uz granicu većim delom naseljen Nemcima.

Kod nas organizacija skijaštva polako napreduje. Godine 1926 pokrenuto je naš Savez s udavanjem skijaških odseka u ljubljanskim društvima i župi, s kakovim uspocom nije mi poznato. Januara 1927 priredio je JSS prvi skijaški tečaj za prednjake (upravljače, vrmotice) na Pohorju, koji je bio tako posećen, kao što se očešivalo. Naredne godine bio je tečaj odgođen radi slabih snežnih prilika, a ove godine radi premaleog odziva. Kasno razabiremo iz izveštaja u časopisu do danas je provedena organizacija skijaštva jedino u Gorenjskoj župi. U ostalim župama je provedena nepotpuno ili je uopšte nemala.

Potrebno je, da se provede osnivanje skijaških odseka — u svim društvinama gde imaju priliku da gaje tu granu telovežbe — što pre, da će JSS naskoro rasporedati s izdašnim brojem takmičara, da će moći učestvovati u takmičarima, da i u tom pogledu nećemo zaostati, kao ove godine, kad nismo mogli poslati u Zakopane u Poljsku na sokolske skijaške utakmice nijednog takmičara. Drugo što nam nareduje osnivanje odseka je, da je velika većina Sokolskih prisiljena kod sadašnjih prilika, da je učlanjena još i u sportskim klubovima, što zahteva nove izdatke na članarinu i dvostruku delu, tako se događa često, da nam se okupira dobrog i marljivog sokolskog radnika, kojeg se na taj način odaleće našem radu, a često i otme Sokolstvu. Ne govorim to moguće iz zavisti spram zimskih sportskih klubova i društava — vidim samo ne-potrebno deljenje snaga.

Držim za potrebno, da dode do bližih odnosa među Jugoslovenskim Sokolskim Savezom i Zimsko-sportnim Savezom. Međusobni uži dodir bio bi u korist objiju organizacija. Poznato je, da su sokoli vežbači bili uvek najbolji sportaši, odnosno da je većina sportaša izašla iz sokolske vežbine, ili je primala prvu obuku u njoj. Uveren sam, da će biti vežbači najbolji ili vrlo dobri skijaši. Broj zimskih sportaša će se najtaj način izdvojiti, tako se događa često, da nam se okupira dobrog i marljivog sokolskog radnika, kojeg se na taj način odaleće našem radu, a često i otme Sokolstvu. Ne govorim to moguće iz zavisti spram zimskih sportskih klubova i društava — vidim samo ne-potrebno deljenje snaga.

Velik korak napred ćemo učiniti, a to ćemo u svim svojim društvinama provesti organizaciju skijaških odseka. Zato brzo na posao.

Dopuna za polaganje ispita za nastavnike gimnastike.

Uredništvo »Sokolskog Glasnika« iznalo je u decembru pravila za polaganje ispita za nastavnike gimnastike iz razloga, što mnogi članovi sokolskih društava polazu taj ispit. U meseču januaru izdalo je M. P. dopunu za one, koji su na filozefskom fakultetu, da ne moraju polagati opšti deo i da ne moraju biti postavljeni dve godine, kao nastavnici veština. Donosimo tu na redbu za ravnjanje braći i sestrama.

»Kako po čl. VIII. 1. poslednjoj alineiji Propisa o ispitivanju kandidata srednjoškolskog učiteljstva u Zagrebu mora kandidat pre ispit iz drugoga dela glavne struke položiti ispit iz gimnastike odlučujem:

1. da takvi kandidati mogu polagati taj ispit iz gimnastike pred komisijom za učitelje veština u srednjim školama a po pravilima ispitu S. N. broj 7074 od 10. oktobra 1921. godine, 2. da izuzeten od čl. 6. imenovanih pravila ne moraju imati uverenje starašine srednje škole, da su u srednjoj školi služili kao privremeni učitelji veština najmanje dve godine. — Ovu spremu imam da njima nadoknadi uverenje o praktičnom radu u sokolskim društvinama, 3. da se po čl. 9. isti pravila oslobadaju opštoga ispitu pošto su ispit iz pedagogije položili već na Univerzitetu, a na profesorskom ispitu polagaće ispit iz hrvatsko-srpskog jezika i književnosti.«

Sokolić i Naša radost.

»Sokolić« i »Naša Radost« jedina su dva sokolska omladinska lista u Češkoj državi. Očekivali smo, da će naša društva, pre svega pak njihovi prosvetari i prednjaci provesti čim življju propagandu, da se listovi što više rašire među našom decom i naraštajem. Molili smo i za naslove roditelja onih naših naraštajaca i one naše dece, koji bi bili pripravljeni naručiti za svoju decu jedan ili drugi list.

Odživ na te naše molbe je nedovoljan, što više, imamo da pate i takva društva, koja su vratila sve primerke, bez da su opšte pregleđali list te prema tome dokako nisu ni prstom makli u svrhu kakvog proširenja lista. Za jedanput to društva ne navodimo pojmove, učinimo to ali naskoro, da će se znati za ta »gnezda« i stube, i da se ne zaboravi na njih kod nade sive potrebnog čišćenja.

Starešinstvo JSS.

(Nastavak s 1. str. stupca V.)

Upozoravaju se prednjački zbori i prosvetni odbori na rezoluciju »Uzgajaju načela i uzgojne metode« (str. 14—16 »Org. JSS«), te na obrazloženje u članku »Prosvetni rad u Sokolstvu« (Sokolski Glasnik g. 1923. str. 3—4).

RAD SA DECOM I NARAŠTAJEM.

Posle referata br. Bajžela i koreferata br. Jazbeca, a na osnovu dosadašnjih iskustava u radu sa decom i naraštajem nalazimo, da je potrebno da naglasimo:

1. Izbor gradiva i način telesnog vaspitanja treba prilagoditi više telu i duši deteta (prirodi deteta).

2. Neka se radi što više u prirodi, zimi i leti.

3. Neka prednjaci, vodnici dece nastoje razviti što više svest i ponos kod dece, da su sokolski pripadnici.

4. Kao najbolje sredstvo prosvetnog rada kod dece smatramo prikladno postaviti vaspitno-propagandističkim sredstvom. Da što više raširimo našu sokolsku štampu, trebalo bi pozvati bratska društva i župe na izvršavanje postojećih zaključaka glavnih skupština JSS.

a) Svi članovi upravnih odbora, društava i župa moraju biti preplatnici Sokolskog Glasnika.

b) Svi prednjaci, vodnici, dece smatramo našim najjačim vaspitnim propagandističkim sredstvom. Da što više raširimo našu sokolsku štampu, trebalo bi pozvati bratska društva i župe na izvršavanje postojećih zaključaka glavnih skupština JSS.

c) Svi članovi upravnih odbora, društava i župa moraju biti preplatnici Sokolskog Glasnika.

d) Poslovno sredstvo sredstvo za poslovnu vrlinu i njihovo značenje za zaseban život svakog pojedinca.

SOKOLSKA STAMPA.

Posle referata br. uređnika Sokolskog Glasnika i koreferata br. Puha konstatiše se s radošću, da je utvrđeno svopšti napredak savezne sokolske štampe u svakom pogledu i da nju smatramo našim najjačim vaspitnim propagandističkim sredstvom.

Da što više raširimo našu sokolsku štampu, trebalo bi pozvati bratska društva i župe na izvršavanje postojećih zaključaka glavnih skupština JSS.

a) Svi članovi upravnih odbora, društava i župa moraju biti preplatnici Sokolskog Glasnika.

b) Svi prednjaci, vodnici, dece smatramo našim najjačim vaspitnim propagandističkim sredstvom. Da što više raširimo našu sokolsku štampu, trebalo bi pozvati bratska društva i župe na izvršavanje postojećih zaključaka glavnih skupština JSS.

c) Svi članovi upravnih odbora, društava i župa moraju biti preplatnici Sokolskog Glasnika.

d) Poslovno sredstvo sredstvo za poslovnu vrlinu i njihovo značenje za zaseban život svakog pojedinca.

Pozivamo sva bratska društva, da posvete što više pažnju proširenju naše omladinske štampe (Sokolić i Naša Radost) među našim naraštajem i decom, a naročito ističemo potrebu jačeg saradnje sa srpsko-hrvatskim krasjeva naše domovine u ta dva lista.

KAKO DA SE DADE VEĆA VAŽNOST ULOZI SOKOLSTVA U NAŠOJ DRŽAVI ODNOŠNO U SVAKOM KRAJU I MESTU.

Iz referata braće dr. Obersnela i Sušnika anketa je izvela sledeće zaključek:

1. Iako je Jugoslovensko Sokolstvo idealna vaspitno narodna organizacija sa jasnim zadatom da fizički, moralno i nacionalne preporude jugoslovenski narod, iako se napori sokolstva potpunoma pokrivaju sa idejom države i naroda, ipak Sokolstvo nije imalo do sada potrebnog uticaja na srednju državnu upravu niti je načinilo dovoljno na nju pažnju i potporu. Delomično leži krivica tome i u Sokolstvu samom, jer nije u svojoj skromnosti umelo da jače istakne važnost svoga posreta i jer je usled očajanja plemenskih i verskih struja nastao zastoj u snažnici akciji njegova.

2. Iz prednje konstatacije proizlazi da je taj nedostatak pažnje meređavni prema Sokolstvu i bio glavni uzrok, što Sokolstvo nije moglo da urodi onakvim plodovima kako bi to trebalo da bude, obzirom na fizičku i moralnu energiju, koju unosi u svoj rad.

3. JSS opravdano se oduče da se II. Jugoslovenski Svesokolski Slet održi 1930. god. u Beogradu, da bi time mogli u našoj prestonici — čije je Sokolstvo još vrlo mlađe — da probudi jače interesovanje za sokolski rad i pravilno shvanjanje istoga, jer u tome slabome dosadanju shvanjanje Sokolstva u prestonici takođe lže uzroci napred istaknutih nepovoljnih činjenica.

4. Pa ipak, i pored nerazumeavanja i zapostavljanja kome je Jugoslovensko Sokolstvo bilo izloženo da se, Sokolstvo će i dalje svom svojom snagom da nastavi sa vaspitanjem naših u Sokolskom duhu, jer smatra da će se tim moći sav naš narodni i državni život da preporodi.

SOKOLSTVO I DRUGE ORGANIZACIJE I ODNOŠ SOKOLSTVA PREMA NJIMA.

</div

U stručnim (zanatskim i trgovacim) školama nema uopšte telesnog vaspitanja.

Da bi se to stanje popravilo, smatramo da je neophodno potrebno, da Ministarstvo Prosvete sazove anketu stručnih pedagoških i sokolskih radnika, koji će dati temelj za hitno potreban zakon o telesnom vaspitanju.

3. Za učitelje telovežbe neka se postavljaju samo kvalifikovana lica. Za vaspitanje tih lica neka se osnuje dvogodišnji tečaj na univerzitetu ili višoj pedagoškoj školi, dok ne dobijemo visoku školu za telesno vaspitanje. Materijalni položaj nastavnika telovežbe neka odgovara važnosti predmeta.

ORGANIZACIJA I PRAVNI POSLUPAK.

Posle referata br. dr. Kandare konstatiše se sledeće:

Opala se, da članovi društava ne poznaju većinom dowoljno našu organizaciju. Posledica toga je da se ne rešavaju pravilno svi slučajevi, radi čega moraju župa i Savez vratiti pojedina rešenja, da se u smislu propisa organizacije poprave i ponovo predlože. To prouzrokuje nepotrebni rad i zavlaci rešenje.

Naročito disciplinskom postupku treba posvetiti više pažnje i svaki pojedini slučaj pravilno, u smislu sokolskih načela i pravila rešiti. Nekorektan ili površan postupak stvara nevarenje članstva u sokolski sud. Naročito se upozoravaju pojedini odbori da imadu kod sudeњa uvek i jedino pred očima korist čitavog Sokolstva, a ne samo njihove jedinice.

Općenito se opala, da pravila društava, župa i Saveza ne sadržavaju nikakve garancije za izvršenje zaključaka župe ili Saveza kao nadredene instance, pa bi se JSS trebao pobrinuti da nadležni forum taj nedostatak ukloni.

RAD ZDRAVSTVENIH ODSEKA.

Posle referata br. dr. Tićara anketu konstatiše:

1. Zdravstveni odseci postoje u veoma malom broju društava.

2. Krivnja za slab rad zdravstvenih odseka leži u nedostatku spoznaje važnosti tih odseka:

a) na strane članstva, koje u većini slučajeva izbegavaju perijodički i početni lekarski pregled i ne pokazuju zanimanje za njih;

b) na strane lekara, koji ne vole preuzimati obveznosti lekarskog pregleda, radi prepoznenosti lekarskih listova i jer se često od njih zahteva i besplatno lečenje.

U sledu tada anketu naglašujući veću važnost rada zdravstvenih odseka za racionalizaciju telesnog vaspitanja i higijene u sokolskim redovima poziva sva društva, da osnuju lekarske odseke. Ako to ne bi bilo moguće, moraju nastojati, da dobiju barem jednog lekaru kao zdravstvenog savetnika društva. Lekari-Sokoli pozivaju se na saradnju!

U ostalom važe zaključci primljeni na sednici odbrone JSS od 16. XII. 1928.

SOKOLSTVO I VOJSKA.

Nakon referata brata D. Bogunovića i koreferata izaslanika Ministarstva Vojske i Mornarice pukovnika brata Stepe Kneževića, konstatiše se:

1. Između Sokolstva i Vojske postoji potpuna ideološka veza i potreba zajedničkoga rada, u cilju državnih i narodno-obrambenih prilika. Pripadnici vojske mogu se sokolskim sustavom telesnoga vaspitanja najbolje spremiti za svestrane potrebe vojnice, a iz Sokolstva vojska prima u polu dovršene vojnike, komu samo još vojnička tehniku daje potpuna vojnika, vojnika Sokola, koji je zdrav, nacionalno svestan i u dužnosti građanina prema državi odgojena momčaka. A Sokolstvo ako hoće da prodre u ceo narod može uspeti tako, da naстоji da duh sokolske kulture prodre i u pripadnike, kako vojske, tako i škole.

2. Težnja Sokolstva i Vojske u gornjem cilju nije se ispunila iz razloga, što mnoge sokolske jedinice nisu ovu u celosti shvatile i što se sokolski rad odražavao više od javne vežbe do javne vežbe, prilikom manifestacija i sličnih prilika nego što se provadalo sokolsko delo u vojski kao sistem.

Isto tako i kod vojnih jedinica nije se našlo na razumevanje što više često puta bilo je i protivno tome tako, da su se Sokoli, a vojnici vratile kućama protivni ideji Sokolstva.

3. Sokolske jedinice naročito prednjaci zborovi društava i župa, nisu imali prema organizaciji referenta za vojničke stvari, koji bi od Sokola, a vojnika organizovao dobrovoljne sokolske odrede, o njima vodio evidenciju delio im sokolske listove, knjige i slično, jednom reči ne bi ih pustili, da estanu osamlijeni, kad su pustili svoje matično društvo i otišli u drugo mesto.

4. Prestavnici vojske trebali bi uz pomoć tehničkih organa JSS da otvore tečajeve, škole i slično (kako je to sve već detaljno izrađeno i nalazi se u Ministarstvu Vojske i Mornarice) za gg. oficire, podoficire itd. koji bi stručno spremni proveli sistematično telesno odgajanje u vojnim jedinicama, kao što rade sve evropske države. (Detalji nalaze se u knjizi »Sokolstvo i narodna vojska«).

SOCIJALNO DELO SOKOLSTVA.

Posle referata br. dr. Rika Fuxa anketu konstatiše:

Sokolska ideja sadrži već sama u sebi čitavo opširno polje socijalnog rada, koje obuhvata spasavanje od duševne, éudorene, telesne i materijalne bijede našeg naroda. Socijalno delovanje neka se raširi u čitavom našem Sokolstvu, naročito neka sađaju starija braća i sestre. U svim društvinama neka se osnuju socijalni odseci, koji neka pre svega skupljaju sva nazočni materijal i upravljaju svoje delovanje prema prilikama, koje vladaju u dotičnom kraju.

Ove zaključke, predloge i rezolucije odobrilo je starešinstvo JSS na svojoj sednici od 11. II. 1929.

DR. RIKO FUX (Ljubljana):

II. skijaška utakmica Gorenjske sokolske župe u Mojstrani.

Skijaštvo se kod nas malo gajilo i čim je zapao prvi sneg postala su naša brda prazna, planinarske kuće zatvorene, samo tu i tamo našao se po kojim prijatelj planina, koji ih je posetićao i u zimsko doba. Ali — ta vremena su već prošla!

I kod nas se uvidela velika vrednost skijaštva i naša brda su u zimsko doba oživela, na stotine skijaša hita u veselom raspolaženju u prekrasnu zimsku prirodu, u zdrav, čist zrak i zaboravljaju gledajući prirodne krasote na sve teškoće dnevnog života.

Sokolstvo je spoznalo odmah veću značenje skijaštva i tek što je ove godine zapao prvi sneg ono je naročito u društvinama našeg Gorenjske sokolske župe ponovo oživelo. U skoro svim njenim društvinama osnovali su se ove godine skijaški odseci i već 3. februara t. g. održana je II. skijaška utakmica župe u većem opsegu. Skijaški odsek Gorenjske sokolske župe pod vodstvom br. Ravkarića organizovao je skijaštvo u čitavoj župi i uspeh tog rada pokazao se već kod drugih župskih utakmica u tome, da se prijavilo iz 8 društava 42 takmičara i 12 društava 27 naraštajaca, a među njima i prva naraštaja kačerka načelnika župe Aržman.

Utakmica održana je pod pokroviteljstvom saveznog načelnika brata dr. Viktor Murnika u Mojstrani, gde su se skupili takmičari već u subotu na večer. Lekar pogranične čete Dr. Varru pregleđao je sve takmičare, da se utvrdi njihova sposobnost za utakmicu. Isto tako pregleđao je drugi dan sav naraštaj.

Utakmica počela je 3. februara tačno u određeno vreme t. j. u 9 sati pre podne kod velike studeni od —19°C. Pruga za članove bila je duga 18 km. Start i cilj bio je u Mojstrani. Pruga je bila teška, dolinska sa za-

prekama. Visinska razlika 150 m. Smeđe prilike bile su dobre. Sokolsko društvo u Mojstrani je u sporazumu sa skijaškim odsekom župe izvršilo sve pripreme u redu, a pobrinulo se i za ostale udobnosti takmičara. Tačno u 9 sati startala su u polminutnim razmacima 42 takmičara. Radi raznih nepričika, kao lomljenje skija, pucanje remenja, a i radi prevelike studeni moralni su neki istupili, tako da ih je došlo na cilj 29. Prvi je došao na cilj u najkraćem vremenu br. Kočar Lado iz Jesenice u vremenu od 2 sata 13 min. 40 sek.; II. br. Rabič Maks iz Mojstrane u 2.16.31.; III. br. Beve Ludvik iz Javornika u 2.19.58.

Ostali su sledili u malim razmacima. Zanimljivo je, da je broj 1 ujedno i prvi vozio u cilj, iako je u opštoj klasifikaciji postigao VII. mesto.

XXIX. došao je na cilj za 3 sata 14 min. 12 sek.

Po podne u 2 sata održana je utakmica naraštaja. Tačno u određeno vreme startalo je 27 naraštajaca. Pruga je bila duga 7 km, a išla je po jednom delu čanske. Svi 27 naraštajaca stigli je na cilj. Veselje je bilo gledati omladinu, kako je s odusvjetljenjem hitala na skijama, da dođe do cilja. Niko nije htio izostati.

Prvi je došao na cilj Jakopić Albin iz Mojstrane u vremenu od 37 min. 42 sek.

II. Kokalj Milan iz Bleda za 43.25.; III. Rabič Valentin iz Mojstrane za 45.40. Jedina naraštajka Ždenka Aržmanova vozila je prugu od 7 km i sat 4 min. 23 sek. — Naraštajska pruga bila je dolinska, teška, uspona bilo je 100 m.

U 4 sata posle podne je starosta župe br. Sajović objavio uspeh utakmice uz veliko odusvjetljenje svih prisutnih. Za JSS prisutstvovali su utakmicama načelnik JSS br. dr. V. Murnik, tajnik JSS br. dr. Fux, br. Čobal i br. Burgstaler.

Bianco diplome za takmičenja članstva i naraštaja imaju u nakladi JSS u cenu Din 2.50 komad. Zahtevajte oferte od Gospodarskog odseka JSS i za diplome s tekstom.

Dopisujte, čestitajte i t. d., jedini drugima uvek samo na sokolskim razglednicama. Upotrebljavajte pogranicni biljež!

Sednica odbora Jugoslovenskog Sokolskog Saveza

16. decembra 1928. u Ljubljani.

(Nastavak 3. i zaključak.)

Napomena ured. U prošlom broju »Sokolskog Glasnika« bili smo radi ograničenosti prostora prisiljeni, da promenimo malo redosled sednice odbora. Zato ovo što sada sledi, spada pred izveštaj gospodarskog odseka.

Šim su bili izneseni izveštaji starešinstva i odseka JSS i izveštaj Saveznog Tehničkog Odbora razvila se o njima kratka debata. Određeno od ostalih izveštaja primljen je izveštaj staroste br. Gangla o skopljanskim sletovima, te se na predlog br. dr. Budisljevića utvrdilo, da je jugoslovensko Sokolstvo potpuno ispunilo svoju dužnost, obzirom na dogadjaje u državi.

Na predlog br. Čede Milića zaključilo se, da starešinstvo JSS izradi poslovnik za vođenje odborskih sedница JSS i da se u buduće raspravlja odmah o svakom podnesenom izveštaju napose.

Nakon kraće debate bili su primljeni svi izveštaji i u njima izneti predlozi, tačke 1. i 2. dnevnoga reda.

K 3. tački dnevnoga reda X. glavna skupština JSS, gde i kad se vrši, jednoglasno se zaključilo, da se održi na Sušaku. Dan i mesto određuju starostvo JSS sporazumno sa starešinstvom župe Rijeka.

Ovdje se radi poodmaklog vremena uzmaju na dnevni red dve kraće tačke (5. i 6.), a 4. tačka odlaže se za posle podne.

KRATKE VESTI

— Venčali su se Boška Sirovatka i brat dr. Branko Mrvoš u Slav. Požegi. Bilo sretno! Zdravo!

— Dr. VI. Dvorniković predavao je nedavno u Pragu o T. G. Masaryku kao filozofu i sociologu.

— Posledice rata. U Čehoslovačkoj bilo je 1. januara t. g. 428.746 ratnih invalida, siročadi i udovica. Od tih primaju 191.740 lica državnu potporu.

— Briga Francuske za telovežbu. Francuska je vrla u proračunu za 1929 godinu predviđala 12 milijuna franka za unapređenje telovežbe i sporta u državi.

— Srpske pobjede 1917. god. U poznatoj vojno-znanstvenoj nakladi Berger-Levrault u Parizu izrašao je opis ratova na Balkanskom frontu pod naslovom »Les victoires serbes en 1917», koji su napisali Desmazes i Naumović.

— Brat dr. Grga Andelinović, bivši narodni poslanik i ministar, postavljen je za opunomoćenog ministra i poslanika naše kraljevine u Pragu.

— Predsednik vlade čehoslovačke republike postao je ministar narodne obrane, brat František Udržal, stari i prekušani sokolski radnik.

— Sokolica zamenica gradonačelnika. U mestu Kromeriju bila je izabrana za podnačelnicu sestra A. Pouchala, prva u Čehoslovačkoj republici.

— Sokolsko društvo Stepanja vas (župe Ljubljana) održalo je svoju godišnju glavnu skupštinu u nedelju 13. pr. m. u društvenoj vežbali.

— Zanimljivi brojevi. Medu ovo godišnjim vojnim obvezanicima u čehoslovačkoj vojski ima 13.852 Sokola, 3695 Turnera, 2910 članova Radničkih telova, društava, 1250 Orlova i 254 telovežbača komunista.

— Iznenada preminuo je 20. pr. m. u Trstu Franjo Kučinić, bivši urednik »Primorskog Novinu«. Bio je za čitavog svog života odličan nacionalni radnik.

— Dvestogodišnjica Lesingovog rođenja. Nemci praznavali su ovih dana dvestogodišnjicu rođenja svog klasičnog Goetholda Efrajma Lesinga, koji ima velikih zasluga za nemacku literaturu, pozorišnu i umetničku kulturu. Roden je Lesing u gornje lužičkoj Karlovcu na kažu o njemu, da je bio slovensk porekla (Lesink = lešnik).

— U Grazu u Republici Austrijskoj postoji već više godina slovenska Citaonica, kao kulturno središte tamjanjih Slovence.

— U Zadru, nad kojim gospodare Talijani, nema sada nikakvog života, ni gospodarskog ni kulturnog. Nažalost propao je sasvim pod vladom i tezorom fašizma.

PROČITAJ!

Bianco diplome za takmičenja članstva i naraštaja imaju u nakladi JSS u cenu Din 2.50 komad. Zahtevajte oferte od Gospodarskog odseka JSS i za diplome s tekstom.

Dopisujte, čestitajte i t. d., jedini drugima uvek samo na sokolskim razglednicama. Upotrebljavajte pogranicni biljež!

ste JSS br. Dure Panukovića, sa 9 glasa primljen sledi predlog: G. O. JSS i starčinstvo Saveza neka nam daju mogućnost, da udovoljimo svom obećanju (obavezi) prema domu Sokolskog društva I. na Taboru.

U dugo debatu, koja se bavila proračunom, unošenjem stavke od 100.000 za slet u Beogradu 1930 i garačijskim fondom članstva za taj slet, došlo se končano na predlog saveznog načelnika br. dr. V. Murnika da rezultat dobiti i ovlastilo starčinstvo JSS

A posle proslave i banketa dolaze razne krize odbora, jer je na banketu jedan »zaslužni član nezaužušno zapostavljen, jer nije metnut u pročelje ili nije među ostalima spomenuto u govorima i njegovo ime.

Zatim dolazi recimo razvijanje zastave. Sve je u svećanim odorama. Čovek se začudi kad ugleda u odori nekoga, za koga nikad nije ni mislio, da je u Sokolu. Njemu ništa ne smeti što je traku metnuto na desnu stranu surke, ili redovno naopako okreuo sokola na pojasu, a da i ne govrimo o žutim cipelama, koje oblače često i oni koji spadaju u odbore. —

Cuje se komanda: »Pozor! Sve se zgleda. Šta li mu to znači? U vojsci se kaže: »Miron. Neko se okreće desno, neko levo, a kad dove razbrazjanje i komanda: Četverostup, desno u bok!, nastane gungula, jedni stope i okreću glavu, jedni se okreću desno, jedni levo, dok se nekako ne sastave po čvorica, a onda napred. Sreća te se obično stupa iza muzike, inače bi to stupanje uvek bilo slično, onome, kako se ide preko mostova, a Šabot je za to imao komandu: »Ohne Schritt!«

M. ST. (Veliki Bečkerek):

Sokolstvo i pozorište.

Ne samo u našoj župi, već i u drugim, mnoga naša gradska i seoska društva nalaze se u vrlo teškim materijalnim nevoljama. Nema se najpoznejih sprava i prostorija za svakodnevni rad. Nemaju društva prihoda, pa zato ne mogu da zadovolje svoje najhitnije potrebe. Članarina ni blizu nije dovoljna, da sve podmiri. Prihod pri akademijama biva često progutan od rashoda. Dobrovoljni prilazi sa svim presušili.

Tako smo silom prilika upućeni na razne prirede: predstave, koncerte, sela, ili plesove. I često, baš ta neimaština, sirotinja, nagoni nas da svoj prosvetni sokolski program sprovođimo do detalja. Mnogi i mnogi koncerat, predstava ili javni čas, ili javno predavanje, ne bi bili izvedeni kada bi bilo takvih prihoda s druge strane.

Tako i naše društvo u V. Bečkereku, nalazeći se u posedu velikog sokolskog doma ima i velikih svojih izdataka. Prinudeno je zato da redovno radi u svakom prosvetnom pravcu. Ima svoj sokolski zbor i sokolski orkestar pod dirigovanjem brata Mihajla Šipoša, odljčnog zborovode i kapeljnika, koji kao bivši Bajčev djak dovedi izvođenje pojedinih pesama do umjetničke visine. Pozorišna grupa razvila je također najživljiju akciju, i ove godine se navršava desetogodišnjica kako je osnovana u okviru Prosvetnog odbora. Samo u ovom prošloj radnoj godini priređeno je 33 predstave, od naših najboljih pisaca, kao što su: Jakšić, Glišić, Ogrizović, Šan-

tić, Trifković, Popović, Nušić, Veselinović, Stanković i drugi. Grupa ima tako dobrih snaga da sa odličnim uspehom izvodi i teže drame uz goštovanje prvaka beogradskog i novosadskog pozorišta, i time zadovoljava potrebe građanstva u našem gradu, koji je željno pozorišta. Pri tome se dolazi do vrlo dobrih prihoda; samo u prošloj godini društvo je dobitilo od predstava i akademija oko (80.000) osamdeset hiljada dinara, što čini da se nesmetano izvodi naš sokolski program, kad je materijalna strana obezbedena. Predstave se daju svake nedelje po podne uz sudjelovanje sokolskog orkestra, posle čega nastaje zavala za sokolski podmladak i naraštaj. Subotom i praznikom u veče, s vremenom na vreme, daju se predstave i za ostalo građanstvo, i to vrlo često sa veoma malim cenama za ulaznicu, a sa velikim moralnim uspehom.

Neka nam se ne zameri ako predložimo da Prosvetni odbor JSS uzme u naročito razmatranje sokolske pozorišne predstave. Mnogi društveni dugovi prema Savezu, župi i pojedinim, bili bi sanirani, kada bi društva imala prihod od što češih predstava. Pozorište je narodna škola, sa pozorišnih dasaka najbolje se može širiti sokolska misao uz dobro sadržinu pozorišnog komada. Najzad, dužni smo upotrebiti sve što je moguće, i što je dobro, za ostvarenje naših sokolskih idealja.

IZ ŽIVOTA I SVETA

Nejunačkom vremenu u prkos...

Bratska sokolska župa »Aleksa Šantić u Mostaru pokazala je radom svojih dobro organizovanih seoskih sokolskih četa, koje se u radu takmiče i koje imaju mnogobrojne sastanke, izvanredan uspeh. Sarajevska »Večernja Pošta« beleži taj rad po scima Krekovima, Kifinom, Tasovićima,

Dabru, Prebilovcima, Dabnici, Bijelu Polju, Udrženju, Fojnicima i dr. Te seoske sokolske čete su isključivo i prvenstveno omladinske. Krajevi Hercegovine, u kojima oni rade, vrletni su, zabitni, siromašni i baš oni krajevi, u kojima vlada glad i beda. Rad tih sokolskih omladinskih četa širi se na subživanje alkoholizma, organizuje tečajeve za nepismene, bori se protiv kafanskih života i igraju karata i koc-

Ijani si je že dolgo prizadeval, kako izpopolniti in oplemeniti srca telovedečih mlađadi u njeno vzgojo. Stal je namreč na stalištu, da ne zadostuje mlađadi u telovadbi, ki skrbti samo za fizično stran. Mlađadi treba vsekakor še kak drug duševni užitek, ki ji priznaju plemenite doživljaje.

In ravno lutkovo gledališče je ona kvintesencija mlađinske vzgoje, ono sredstvo in lek, ki smo ga tako dolgo iskali. V Češkoslovenski republiki so merodajni faktorji že davno uvideli njega pomen in gojijo to panogo prosvete že desetletja s polnim uspehom. Istotako, če ne vše večji meri je na Ruskem, kjer njen Gašperček Petruška masakrira plemstvo.

Podecenjevati torej obstoj lutkovega odra se pravi odrekati sokolski mlađadi vsakršno zabavo in razvedrilo, še več, zanemarjati priliko, da se njen um sposobnost pravočasno izpopolni in se jo tako spodbudi k umetnosti.

Za doseg cilja bi morala sokolska društva vse storiti in žrtvovati, da si čimprej pridobe lutkovo gledališče. Če tega v začetku ne zmrejo posamezna sokolska društva, naj župa nabavi prenosljiv oder in inventar v svrhu prirejanja iger pri posameznih, v župi vslanjениh društvih.

Vprašanje je seveda, kako priti v posest lutkovega odra in inventarja. Na tri načine prideemo do njega. Prvi in najdražji je razpolagati takoj z dearnimi sredstvi. Naročiš in plačaš. Drugi, da vse sam narediš. Toda v

tem primeru moraš imeti velike sposobnosti in spretnosti. Biti moraš klipar, mizar, stenograf, strojnik, električar itd. Zadnji način pa je kupiti za mal denar star oder z vsem inventarjem.

Pri nas — žal — tovrstne industrije ni. Pričakovati je v najkrajšem času njen uživovtoviranje, če se bo večje število sokolskih društev ali žup jači v naročilu. Tvorница telovadnega orodja »Diskobolos« v Ljubljani pripravlja že sedaj načrte in cenike za odre. Eventualno bi pričela z izdelovanjem potrebnega inventarja. To je pa odvisno od števila naročil.

Pri tej priliki hočem poudariti važno činjenico. Sokolska društva bi moralu imeti odre in inventar po eni in isti obliki in po isti razsežnosti. Sažmo na ta način bi se doseglo skupno sodelovanje. Ne bom tu raztolmačil, kaj se ima razumeti pod skupnim sodelovanjem. Vsački bi napravil prave slike, ko se enkrat spozna z ustrojem in organizacijo lutkovič odrov.

Preidem sedaj na važno in najbolj preco točko, namreč na ustvaritev in določitev lutkovega repertoarja. Izberi tujih iger, zlasti pa čeških, je sicer ogromna, toda za vse tuje igre je treba skrbno predelavate. Zapomni si, da mora biti igra lokalizirana na naše razmere in temeljiti na jugoslovenskem običaju. Ze uvodoma sem omenil, da v tem pogledu nimamo še nobene tradicije. Doslej so samo embrionalni poizkusni. Sokolska društva se niso pač zavedala,

kakšen pomen za vzgojo otrok ima ustanovitev lutkovega gledališča. In kog bodo to spoznala, takoj bodo priredila sokolske akademije ali podobno v svrhu pridobitve potrebnega fonda za načavo odra in inventarja. Tudi s finančne plati ga priporočam, zakaj sokolsko društvo pride do novih virov dohodkov, ki ga bo krepilo denarno in moralno. Z majhnimi reži, stroški bo koristili sebi, v prvi vrsti pa mlađini.

Ko razpolagamo z vsem potrebnim, začnimo takoj brez odlašanja z izbiro osebe, ki bo vodila oder. V poštov pride le talentiran član sokolske društva, ki ima nadarjenost dramskega igralca. Društvo, kjer že obstaja tak oder, izbira takega člana ne bo delala posebne preglavice. Isto pravilo velja v pretežni večini tudi za ostali ansambl. Ko se sestanje dolženi bratje in sestre (pripominjam, da jih zadostuje deset ali še manj, ker dober igralec igra z luhkoto več vlog), pristopimo takoj k izbiro iger, ugotovimo potrebščine ter pričenemo z vajami. Polagam bratom in sestrám takoj v početku na sreč: nikar z igro na dan, preden ni vse perfektno in v redu! Igralci pa se morajo zavedati, da ni to le otroška šala, ampak da je lutkovo gledališče umetnost. Če si bodo svestni tu podanij smernic, sem uverjen, da uspeh ne izostane. Z zadovoljstvom in zadoščenjem bodo pristopili k drugi, tretji igri itd.

Če je le možno, delite igralski zbor na dva ansambla in to zaradi te-

ga, da ne bodo eni in isti bratje in sestre zaposleni skozi vso sezono.

Tako v početku naletete novinci na prve težkoče, ker manipulacija z lutkami ni enostavna zadeva. Pri lutkah je tehnična stran težka stvar.

Misliti moraš, da je lutka mrtva. Igralec jo mora sam pregibati, tako da na odru oživi. S svojimi prstji mora paziti na vsak gib lutke in ji dati pravil izraz življenja. To je glavna, če ne absolutna zadača vsakega lutkarja.

Lutke pa bi morale biti za vsako igro nove, scenarij ravno tako, ker si otrok zaradi svoje bujne fantazije in posnemajočega instinkta točno zapomni vsako malenkost. Zaradi tega bi morali biti igralei poklicni, kakor so na Češkem.

Ker je pa jugoslovensko lutkovo gledališče šele v razvoju, se moramo pač zadovoljiti z dilektanti, med katimi je opažati izvrstnih moči. Mero, dajna pa je le dobra volja in ljubezen do mlađine. Ostali nedostatki se dadó s časom odstraniti.

Glavno pravilo je: lutke ne smej po zraku hoditi, ne leteti, ne plesati. Zakaj predpogoji uspeha pri lutkah je njihovo pravilno postavno ravnanje. Občinstvo mora imeti res vtič, da so žive. Če igralec ne doseže takoj pri prvih vajah potrebne spretnosti, ne smeš s puško v koruzo. Te navidezne težkoče tudi ne smejo ovirati nadaljnega obstoja lutkovega odra. Z dobro voljo in sokolsko vztrajnostjo se dadó

Biće na proslavi i kakav nastup, ali to je najmanje važno. Aplaudira se najviše onima što se prevrču. Na jednoj takoj priedbi upita i meno (bio sam u odori) jedan član Sokola: »Hočeš li i ti šta i zigravati?«

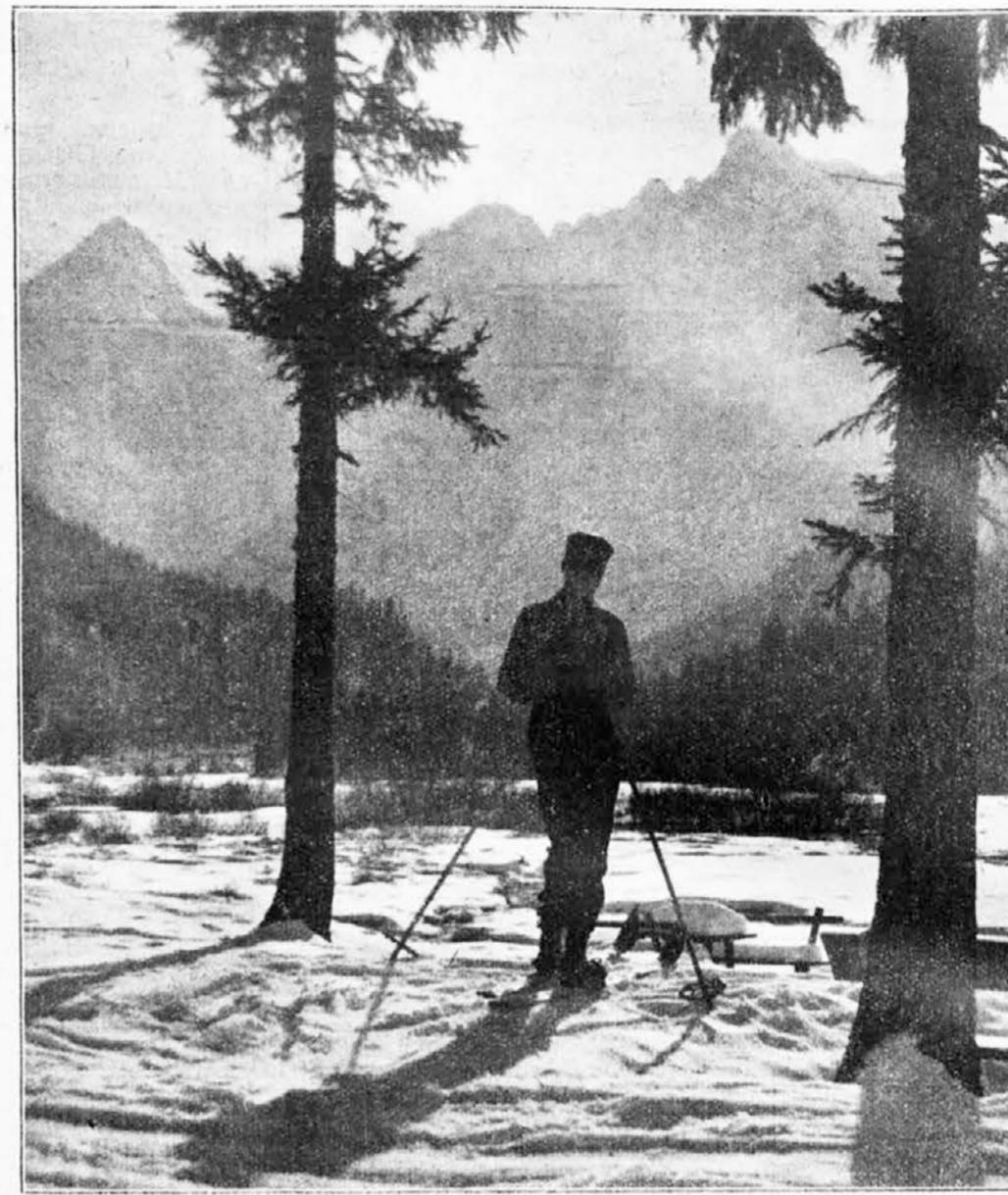
A jednom prilikom me na nje mačkom upita jedan član: »Sind Sie auch Herr Sokolist!«

Zapamte se dobro ove stvari, kao što sam upamto, gde jedan bivši odornik na skupštini veli starešini: »gospodine starešina«.

Sve ovo duduše ne spada direktno u »proslavomaniju«, ali su to ipak simtomi raznih sokolskih bolesti. —

Cuje braćo Sokoli! Čuvajte se raznih epidemija, kao što su »proslavomanija« i slične, a najbolje sredstvo za očuvanje je unutrašnji rad i skromnost. A ako bude trebalo pokazati javnosti bilans rada, makar se to zvala u proslavi, pristupajmo tome sašmo onda, ako smo radili, i ne proslavljajmo broj godina našeg nerada, nego pokažimo, kako i za kratko vreme možemo mnogo uraditi.

Čuvajmo se »proslavomanije!«

Razor i Prisajnik s „Jasne“.

Foto br. Egon Planinšek.

Slovenski institut u Pragu.

Slovenski institut u Pragu otvorio je svoju kancelariju u svoj-dobnim prostorijama u Pragu I., Konvitska 5. IV., u novogradnji uz državnu obrtnu školu. Uredovni časovi su dnevno od 8–18 sati. Posete primaju se samo u pon. deljak, sredu i subotu od 11–12 sati. Telefon 38.578. Prvi rad kancelarije biće, da sastavi popis domaćih i vanjskih stručnjaka, koji se bave slovenskim pitanjima na bilo kom području. Nadalje će provesti evidenciju svih stručnih korporacija i društava na području Čehoslovačke republike, koja rade ili se bave slovenskim pitanjima, pa bilo to publikacijama, predavanjima ili i u socijalnom životu. Osim toga nadaju se, da će moći već godine 1929 izdati kakve publikacije, ili održati predavanja i pribaviti kakve potpore. U bližoj budućnosti nastojeće slovenski institut navezati odnose sa institucijama, koje teže za srednjim ciljevima.

Kad ove retke čitamo u »Narodnoj Odbrani« (br. 6), mi se onda sažimo pitamo, zašto imamo u zemlji toliko organizacija, koje ništa ne rade? Nije li to trošenje narodnih snaga? Zašto ne idu svi nacionalni ljudi u sokolske redove i zašto s nama ne rade za blagostanje naroda barem onako, kako to rade seljaci Sokoli u hercegovskim gorama? Gde imamo više nacionalne svesti i volje do pozitivnog kulturnog i nacionalnog rada — ili medu seljacima Sokolima ili medu gospodom u bezbojnimi organizacijama, koje ništa ne rade? ...

Spremajmo se za II. jugoslovenski svesokolski slet u Beogradu g. 1930. — Jačajmo se!

Svedski gimnastički institut, glavni propagator poznatog »Švedskog sistema«, koji ima svojih pristaša u svim delovima civilizovanog sveta, naskoro će dobiti jedan novi dom, koji će biti opremljen najnovijim tehnologijama moderne tehnike. Dom čiji načrti se nalaze kod švedskog ministra prosvete, gradiće se u blizini stokholmskog staciona, a troškovi su proračunani na 47 mil. Kr. Sadržavaće 5 velikih telovježbačkih dvorana, jedan bazen za plivanje, čitaonici, prostorije za te-

Rusko Sokolstvo u Jugoslaviji.

Prema statističkem izveštaju podnesenom na skupštini ruskog Sokolstva u Beogradu, koja je održana 20. januara t. g. broji rusko Sokolstvo u Jugoslaviji 16 odseka i čelija s preko 1700 članova, od kojih je 1000 vežbača. Njihov zvaničan časopis je »Ruski Sokol« u kr. SHS. Uredništvo: Beograd, Kralj Milutin 18. — List bratski preporučamo.

Tako v početku naletete novinci na prve težkoče, ker manipulacija z lutkami ni enostavna zadeva. Pri lutkah je tehnična stran težka stvar.

Misliti moraš, da je lutka mrtva. Igralec jo mora sam pregibati, tako da na odru oživi. S svojimi prstji mora paziti na vsak gib lutke in ji dati pravil izraz življenja. To je glavna, če ne absolutna zadača vsakega lutkarja.

Lutke pa bi morale biti za vsako igro nove, scenarij ravno tako, ker si otrok zaradi svoje bujne fantazije in posnemajočega instinkta točno zapomni vsako malenkost. Zaradi tega bi morali biti igralei poklicni, kakor so na Češkem.

Ker je pa jugoslovensko lutkovo gledališče šele v razvoju, se moramo pač zadovoljiti z dilektanti, med katimi je opažati izvrstnih moči. Mero, dajna pa je le dobra volja in ljubezen do mlađine. Ostali nedostatki se dadó s časom odstraniti.

Glavno pravilo je: lutke ne smej po zraku hoditi, ne leteti, ne plesati. Zakaj predpogoji uspeha pri lutkah je njihovo pravilno postavno ravnanje. Občinstvo mora imeti res vtič, da so žive. Če igralec ne doseže takoj pri prvih vajah potrebne spretnosti, ne smeš s puško v koruzo. Te navidezne težkoče tudi ne smejo ovirati nadaljnega obstoja lutkovega odra. Z dobro voljo in sokolsko vztrajnostjo se dadó

KNJIŽEVNOST

Val Bella.

U recenziju primili smo ovu knjigu pre nego što ju pročitao. — Borba treća knjiga druge serije »Rame ob ramenu«. Izdao ju je Klub Dobrovoljaca u Mariboru. Ovo je opet jedno od vrlo lepih dela brata dr. Pivka. Knjiga je pisana vrlo zanimljivo, odnosno dogadaji naročito pri kraju knjige toliko su jaki, napeti i tako verno opisani, da teško odlažeš knjigu pre nego što ju pročitaš. — Borba za Monte di Val Bella — po kojoj je i knjiga dobila svoje ime tako je živo i verno opisana, da te podilazi jeza, kad danas nakon deset godina čitaš o junakim zajedničkim naporima čehoslovačkih i jugoslovenskih dobrovoljaca u Italiji. Vrlo zanimljivi su momenti i teške predrasude, koje je morao svaljati i s kojima se morao boriti br. dr. Pivko, kad je sa svojim ljudima po centurijama skupljao jugoslovenske dobrovoljce.

Knjigu najtoplje preporećamo, naročito onima, koji su već čitali jedno od dela brata dr. Pivka. Društvene knjižnice neka nabave sva dela ili ako ih već imaju, neka ovim novim ponuci. Cena knjige je Din 20, a čitave druge serije »Rame ob ramenu«, koja ima IV. svesku Din 76. Narudžbe prima Klub Dobrovoljaca u Mariboru.

Prisega o polnoći.

Upravo kod zaključivanja lista primilo je uredništvo u ocenu knjige Manice Komaneove: »Prisega o polnoći. Igrokaz u četiri čina. Knjižica je vrlo ukusno opremljena, oblik vrlo

prikladan. Cena pojediniom primerku je samo Din 8. — Knjiga izala je u nakladi Rodoljuba, a štampala ju je Učiteljska tiskara u Ljubljani.

Samo delo ne možemo još oceniti, jer ga radi kratkoće vremena nismo mogli ni pročitati, ali sudeći po uspehu, koji je delo ubralo na jednom od naših najboljih sokolskih pozorišta u Radovljici, smemo devočka toplo preporeći svim sokolskim pozorišnim odsećima, naročito u Sloveniji.

Sva prava pridržala si je autorica, koja daje dozvolu za prikazivanje soga dela. Rukopisno umnožavanje je zabranjeno. — Narudžbe prima Učiteljska knjižara u Ljubljani.

Naša Radost.

Do sada primilo je uredništvo već 1. i 2. broj »Naša Radost«, list jugoslovenske sokolske dece. List izlazi svakog 10. u mesecu i stoji godišnje Din 10. — Glavni i odgovorni urednik je br. Ivan Bajželj iz Ljubljane. Uredništvo je u Gledališkoj ul. 7/II. — Uprava je kod Jugoslovenskog Sokolskog Saveza u Ljubljani. Narodni dom, koji izdaje list u vlastitoj nakladi i upravi od 1. I. 1929.

Prvi broj je sav pisan slovenačkim jezikom radi slabog, odnosno nikakvog odziva saradnika iz srpsko-hrvatskih krajeva naše domovine. Sadrujite marljivo u taj listić naše dece, da će ga jednako voljeti ono dete sa severa, kao i s juga naše otadžbine. Sokolski roditelji preplatite svoju decu na njihov list.

Raspis nagrade za sokolsku himnu.

Ovime raspisujemo za tekst sokolske himne nagradu, i to prvu u iznosu 1000 Din, drugu u iznosu 500 Din. Pesma neka ima oblik od četiri ili najviše pet čitica, svaka čitica sa četiri retka.

Pesme će se uglazbiti te će biti kašnje po jednakom raspisu pozvani u tu svrhu i skladatelji. Pesma će sluziti kod sokolskih proslava i nastupa za pavanje i sviranje, zato neka ima oblik koračnice.

Pesniči neka nam pošalju svoje proizvode do 30. marta t. g. Ime neka bude priloženo u zatvorenom listu. Tekst srpsko-hrvatski ili slovenački.

Prosvetni odbor JSS pridržava se prava, da podeli obe nagrade ili pak samo jednu od njih, uzimajući u obzir umetničku vrednost pesme.

Prosvetni odbor JSS.

Sokolski dan 1928.

(V. iskaz):

a) potpuno su uplatila:

Beli Manastir, Bos. Novi, Boh. Bitiščica, Ljubuški, Trebinje, Blato, Avtovac, Stolac, Dubrovnik, Vrgorac, Vojnik, Milna, Sv. Peter v Sav. Dolini, Cernik-Cavle, Čenta, Kutina i Tivat-Lastva.

odstraniti te, na prvi pogled neprestoljive ovire.

Mišljenja sem, da sem s tem prvim člankom podal vse glavne in najbolj važne točke, ki prihajajo v poslovni pri ustanovitvi sokolskih lutkovih odrov v naši državi. In s tem je led prebit. Poklicani so sedaj merodajni sokolski faktorji, da uresničijo toliko zaželjeno idejo.

Bratje in sestre, bodite uverjeni, da me je vodila le misel, kako nadoknadiš ono vrezel, ki je nastala v ravnih letovadečih mladinc. Po dolgih letih opazovanja sem prišel do prepričanja, da je edino lutkovo gledališče prava privlačna sila za sokolsko mladino.

Napomena uredništva: Ovaj stvarni članek br. Zidariča, donečemo u prevodu radi njegove opšte važnosti u jednom od naslednjih brojeva »Sokolski dan 1928.«

O. UHLYARIK:

Domača posela naraštaja.

Jedno od izvršnih vaspitnih sredstava i dopuna u vaspitanju naraštaja su tako zvana nedeljna »domača posela«, koja priređujemo naročito zimi. Ta »posela« zapravo su prijateljski sastanci naraštajaca, sazvani i vodeni od naraštajskog vodnika, koji ima te sastanke indirektno upotrebiti za ideje,

Sokolska društva Prizren, Kičevu, Karlovac, Vel. Bečkerek i Ruski Sokolski Savez u kr. SHS šalju brzojavne pozdrave sa svojih skupština. —

XLII. SEDNICA STAREŠ. JSS 28. januara 1929.

Starosta opširno izveštava o saveznoj prosvetnoj školi, koja je bila jučer zaključena. Resolucije, koje je ta anketa župskih izaslanika donela dobitio članovi starešinstva studij.

Cehoslovačka Obec Sokolska zvanično poziva JSS na svoj pokrajinski slet u Plznu. Uzima se s radošću do znanja.

Ozledni fond doznačio je sokolskom društvu Kotor potporu u iznosu od Din 263, za jednog naraštajca. Odobreno.

Sokolska župa Osijek likvidirala je društvo u Voćinu. Primljeno.

XLIII. SEDNICA STAREŠ. JSS 4. februara 1929.

Utvrđuje se program za X. glavnu skupštinu JSS na Sušaku i šalje župi Rijeka na Sušaku u popunjenje.

Obitelj brata Šiferra zahvaljuje na izraženoj sučuti. Sokolska društva Surdučka, Sušak i Drniš brzojavno pozdravljaju Savez sa svojih glavnih skupština. COS poziva na proslavu 100 godišnjice rođenja dr. Miroslava Tyrša. Prosvetnom odboru JSS stavlja se u dužnost da vodi brigu o našoj proslavi toga rođendana.

Zupa Šibenik predlaže društvo Ist u brišanje. Primljeno.

XLIV. SEDNICA STAREŠ. JSS 11. februara 1929.

Odobrava se koncept poziva na naše članstvo za slet u Poznanju i Plzenju. Zatim se prošlo na obradivanje resolucija, koje je donela savezna prosvetna škola, s malim izmenama i dopunama sve se odobrava.

Sokolsko društvo Knin pozdravlja starešinstvo sa svoje glavne skupštine. Iza toga određivani su zastupnici starešinstva za pojedine skupštine župa.

Brat Cobal izvestio je opširno starešinstvo o glavnoj skupštini sokolske župe Zagreb, kojoj je prisustvovanje kao zastupnik starešinstva JSS. Izveštaj se s odobravanjem prima.

IZ UPRAVE

DOZNAČITE PRETPLATU!

Vrlo mnogo preplatnika još nije namirilo preplatu za tkuću godinu, a priličan je i broj onih, koji duguju još za godinu 1928 ili čak i 1927.

Molimo, da se na tu opunu pozadavate s uplatom, a na uputnicama napišite, za koji list i za koje vreme doznačujete. To je preko potrebnog naročito sada, kad imamo u vlastitoj upravi svu četiri sokolska lista.

Ozledni fond doznačio je sokolskom društvu Celje Din 60; Ljubljana II. Din 120. Odobreno.

Statistički odsak predlaže u brišanje društvo Modrič u tuzlanskoj župi, i društva Nin i Starčevci (likvidacija) u župi Šibenskoj.

Starešinstvo jednoglasno zaključuje, da mora svako sokolsko društvo primati jedan primerak »Sokolskog Glasnika«, jer je to zvaničan organ JSS.

XLI. SEDNICA STAREŠINSTVA JSS 21. januara 1929.

Izveštaj o prvom danu savezne prosvetne škole podaže je starešinstvo starost br. Gangl. Referati župa bili su vrlo zanimljivi.

no vaspitanje. Glavna zadača »posela« je pružati naraštaju u njegovo slobodno vreme sokolskom duhu odgovarajuću zabavu, zaposlit ga van telovježe koliko moguće više te ga time odvraćati od raznih štetnih požuda i zabava.

Priredbu takvog posela javimo roditeljima. Osiguramo si odgovarajuće opremljene prostorije, najbolje s pokrivenim stolovima. Nastojimo, da budu prostorije prijatne, inače je učestovanje potpuno ugroženo. Naraštajce sazovemo za najprikladnije vreme — najbolje u ranim popodnevnim časovima. Rasporde pripremimo za čitavo posle podne. K saradnji pozovemo društvene prosvetare. Na prvom poselu pozdraviti prisutne vodnike i rastumači potrebljana uputstva. Svako sledeće poselo tvori vodnik. Čitanjem celokupnog rasporeda toga dana s potrebnim tumačenjem. Učestovanje naraštajaca beleži se u telovježbačkom statističkom iskazu, da bi i društveni načelnik imao pregled o poseti posela po predstnicima svoga društva. Naraštajce dopustimo da pozivaju svoje poznate prijatelje dečake, iako nisu članovi naraštaja. Te goste nastojimo osvojiti za Sokolstvo.

Na poselu mogu doći samo naraštajci i od njih uvedeni gostovi, ako je dovoljno prostora i stariji predstavnici dece, koji su na prelazu u naraštaj. K periodičnom posećivanju pozovemo i društvene funkcionare. Vodnik pozdravi javno svakog videnijeg gosta, koji je došao prvi put na poselo. Naraštajci veseli, da se javlja interes za njih i kod drugih, izuzev njihove vodnike.

Za razonodu predlažemo razne društvene igre (dama, šah, mlin, domino i druge), primerne knjige i ilustrowane časopise (starija godišta). Igramo razne zabavne društvene igre. Kod izbora puštamo naraštajce, da biraju povoljni. U raspored svakog posela uvrstimo predavanje, koje ogrećemo na najviše 30 minuta. Kod predavanja služimo se po mogućnosti pratićem slike. To ne znači, da moramo imati skloptički aparati. Zadovoljavaju fotografije, razglednice, ilustrowane knjige. Za predavanje o Fügneru n. pr. izvrsno nam služi Fügnerova spomenica (Památník J. Fügnera), koja sadrži 139 slika. Predavali mi o bilo čemu, uvek imamo priliku, da pribavimo medu članstvom i poznamu na dar razne razglednice i slike.

Zanji pribavimo medu članstvom i poznamu na dar razne razglednice i slike.

Naraštajce same određujemo za recitacije ozbiljnog i šaljivog sadržaja.

K saradnji privučemo naraštajce, koji znaju svirati na kakvo glazbilo, te gajimo zborno pjevanje sokolskih koračnica.

Vodnik naraštaja ne sme se bojati nikakvih zapreka. S vremenom nabavice sve potrebno. Neka vam ne bude žao u tu svrhu doprineti neko neko žrtava. Od naraštajaca ne zahteva vježbe novčanih doprinosa. Jedino za početak neka posudi, da može, društvene igre, ilustrowane listove i slike.

Za okrepnu dajemo čaj (bez alkohola) sa pecivom za vlastitu nabavu cenu.

Najveća žrtva naraštajskog vodnika kod priređivanja tih posela je, odreći se svojim vlastitim razonodama i posvetiti nedelju posle podne onima, čije vaspitanje mu je bilo posvereno. Savestan i svoje zadaće potpunoma svestan vodnik naraštaja, koji ljubi svoj naraštaj, teži za tim da mu bude pravi vaspitač; u korist čeline i svoga društva ne smatra ništa žrtvom, nego sve dužnošću. Ne bojte se prvo neuspeha, učinak vašeg nastojanja naskoro će se pokazati. Žrtvujte za početak u mesecu najmanje jedno nedeljno posle podne i radite to redovno. Zimi posela, u proleće i jesen šetnje, leti izlete itd.

IZ NAŠIH ŽUPA

ŽUPA SUŠAK-RIJEKA

PROSLAVA SOKOLSKOG PRAZNIKA U SUŠAKU.

bude poslednji, što ga je župa priredila na otoku, pa da brat Ban u što skorije vreme opet poseti naše sokošane.

ŽUPA SKOPLJE

PROSLAVA 1. DECEMBRA U SKOPLJU.

Kod oficijelog bogosluženja u pravoslavnoj crkvi na dan 1. XII. 1928 prisustvovala je delegacija župe i društva u svećanim odorima, koja je posle obavila i čestitanja kod predstavnika vlasti i vojske. Četa naraštaja posetila je otkilicu grobove nekih članova pokoju. Radi toga je župa skopljevačka u odorima i u gradskom odelu sa društvenom značkom.

Na večer istoga dana priredilo je društvo svečanu akademiju i svečano polaganje sokolskog zavjeta. — To se održalo u prostorijama »Hrvatske Čitaonica« na Trsatu zajedno s bratskim društvom Trsat, budući naše društvo nema još svršene svoje nove vežbaonice, koja se nalazi u gradnjici.

Čitav telovježbački program bio je izveden na opšte zadovoljstvo brojnjog općinstva i članstva. — Naročito su se istakli članovi naše društva u vežbama na konju i članice u vežbama na ručama. — Bile su dobre i vežbe skupine, što su ih izveli članovi našeg odseka Podvežica, koji su državni nameštenici kod tamošnjeg odeljka sresek finansijske kontrole. — I članovi bratskog društva Trsat izveli su dobro i dosta precizno vežbu: »Oj Slaveni!« a isto tako su i ženska deca toga društva izvela dosta dobro svoje vežbe, pa su i ona dobila zasluženo odobravanje općinstva.

Polaganje sokolskog zavjeta bilo je obavljeno na osobito svečan način uz nagovor brata Bogomira Grkića, starešine naše društva. — On je početku iz odsvojene Sokolske koračnice održao: Prigodno slovo. Pri tom je naglašio važnost običnog obreda, kojeg obavljaju članovi naše društva u vežbama na konju i članice u vežbama na ručama. — Bile su dobre i vežbe skupine, što su ih izveli članovi našeg odseka Podvežica, koji su državni nameštenici kod tamošnjeg odeljka sresek finansijske kontrole. — I članovi bratskog društva Trsat izveli su dobro i dosta precizno vežbu: »Oj Slaveni!« a isto tako su i ženska deca toga društva izvela dosta dobro svoje vežbe, pa su i ona dobila zasluženo odobravanje općinstva.

Nakon svečane zakletve nov

fond za gradnju sokolskog doma u Hvaru. Sokolski praznik I. XII. svećano je proslavljen.

Brat načelnik Stevo Pavlović izvešćuje opširnije o tehničkom radu društva i o stanju pojedinih kategorija. Jedan plus ove godine je osnivanje kategorije članica i jak porast u vežbačem članstvu. Radi se oko osnivanja sokolskih četa po najbližim selima. Društvo je postavilo odio muškog naraštaja za natecanje u Dubrovniku, koji je dostojno reprezentirao društvo i dobio 4 diplome. Radilo se neprestano, tako da je sokola na izgledala kao jedna košnica. Napominje, da bi rad mogao biti mnogo bolji, da su sve kategorije pokazale malo više volje.

Iz izveštaja brata blagajnika Jarka Dujmovića razabiremo, da je i stanje blagajne dobro te da društvo nema nikakvih dugova prema župi ni prema JSS, što je hvale vredno.

Nakon razrešnice staroj upravi birača je jednoglasno ponovno ista uprava sa malim izmenama: starosta Jerko Bučić, zam. starost Jakov Novak, tajnik Karel Marchi, načelnik Stevo Pavlović, prosvetar Stjepan Vučetić, blagajnik Jakov Dujmović te još drugih 5 odbornika.

Posebne nekoliko manjih predloga starosta zatvara skupštinu izrazujući uverenje, da će Sokolsko društvo i u ovoj godini napredovati i razviti svoju punu snagu u pravcu jačanja i širenja sokolskih ideja i težnja.

ŽUPA OSIJEK

SOKOLSKO DRUŠTVO U DAKOVU.

Proslavilo je svoj praznik 1. XII. 1928 na večer svečanom akademijom, na kojoj su nastupila ženska deca sa plesom lutaka od Holečkove, a muška sa igrom Imao Adam sedam sinova od Očenačke, ženski naraštaj sa ritmičkim vežbama od Dubove, muški naraštaj vežbama sa motkama od Vukšana, članice prednjačkog zabora sa plesom Čardaš od s. Bešlićeve, članovi šesticom od Carevića-Kalmana, članice ritmičke vežbe »Vestalkod« od Domesove, članice vežbe sa reketima i loptama od Erbenova i članovi sa vežbom Oj Sloveni. Sve su točke bile najbolje shvaćene i uvežbane od kojih su svojim teškim kretnjama, a naročito efektna bila je vežba sa reketima od Erbenova, dok je ples čardaš potpuno oduševio gledače, da je ples ponovljen. Ponovljena je bila i tačka Oj Sloveni, koju su članovi izveli sa mnogo lakoće. — Akademiju prisustvovao je i župski načelnik brat Lhotsky.

Društvo je održalo svoju redovnu glavnu skupštinu 13. I. 1929, kojoj je prisustvovao župski podstarosta brat dr. Perić. Svi izveštaji bili su kratki, temeljni iz njih se razabrao potpun rad, napredak, a i nedostaci, koje će nastojati novi odbor ukloniti. Izabran je novi odbor i to za starostu br. dr. Ivo Kenfeli, zam. staroste br. dr. Ante Niderle, prosvetar br. Andro Morić, zam. prosvetara br. Đorđe Bila, načelnik br. Pavlo Kraljević, načelnica s. Katica Bešlićeva te odbornici braća: Jozu Baumeister, Ivo Šole, Vinko Rakšić, s. Jelica Benelova, Slavko Kalman, Slavica Bunjkova i Gjuka Bassi, a na svojoj konstituirajućoj sednici 19. I. o. g. tajnicom je izabrana s. Katica Bešlićeva, blagajnikom br. Vinko Rakšić, zamenicom blagajnika s. Slavica Bunjkova. U odboru se nalaze ljudi voljni raditi, a koji i znaju što znači držati sokolski steg u rukama.

ŽUPA ZADAR - ŠIBENIK

PROSLAVA 1. DECEMBRA U BIOGRADU N/M.

Dan Ujedinjenja proslavljen je dostojno u našoj varošici, a naročito u našem Sokolskom društvu. Svečanom blagodarenju prisustvovalo je celokupno članstvo sviju kategoriju s odborom na čelu. Nakon blagodarenja održana je svečana zakletva novih članova.

Uvečer priredena je bakljada po varoši i svečana akademija uz sudešovanje sviju kategoriju, kao i glazbeno-dilektantske sekcije. Prigodnu reč o danu Ujedinjenja održao je podstarosta geometar brat Bui, koji je jakim rečima osvetlio sve važnije faze u radu oko našeg narodnog ujedinjenja.

Zatim je od dece davan patriotski igrokaz »Ujedinjenje« od Dr. Laha. Sledila je akademija na kojoj je svaka od kategorija dala po jednu uzornu tačku, koju je sastavio i uvežbao br. Ražem. Program je završen živom sliškom »Jugoslavija«.

ŽUPA BEOGRAD

TROMESEČNI RAD SOKOLSKOG DRUŠTVA V SMEDEREVU.

U ova poslednja tri meseca smetnje sokske društvo pošlo je znatno napred. Dolaskom brata Ante Tadića za profesora u Smederevo naše se društvo podiglo ne samo u tehničkom pogledu, već i u ostalim granama svoga rada, čemu znatno pomaže i rad

starostine br. Dušana Marjanovića, direktora gimnazije uz pomaganje drugih društvenih odbornika. — Organizovanjem redovnog vežbanja broj se svih vežbača podigao na oko tri stotine i u pohadjanje vežbi je zadovoljavajuće. Organizovan je i prednjački zbor, koji broji 17 članovasica, te se održavaju i zasebni časovi. Uređena je i društvena knjižnica. Sedmice uprave i prednjačkog zabora održavaju se redovno, tako isto održavaju se redovno nagovori pred vrstom i međusobna posela na kojima se zavajnog dela nastupaju razne kategorije svog vežbanjem, a osnovani društveni orkestar izvodi muzički deo programa. Od oktobra do kraja decembra održana su četiri posela sa igrankama. 28. oktobra proslavili smo 10-godišnjecu osnivanja čehoslovačke republike, kojom je prilikom održao brat starešina Dušan Marjanović govor o značenju ovoga dana, a brat načelnik Ante Tadić predavanje »Značenje Sokolstva za oslobođenje Čehoslovačke republike i znameniti sokolski radnici«. Slično predavanje održao je brat Tadić i pre podne pred celokupnom gimnazijom na školskoj svečanosti propagirajući Sokolstvo pred školskim omladinom. 1. decembra održana je u sokolani svečana zakletva novega članstva, kojom je prilikom govorio brat starešina. U Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, u zadnjih mesecih le še 7. Prireditve, pri katerih je prednjački zbor posebno sodeloval, so bile: društveni nastop, akademija, okrožni zlet v Vuzenici in župni zlet v Mariboru, kamor smo poslali tudi tekmovalce, ki so se tekme z lepim uspehom udeležili. Telovadnih ur je bilo 489 ter je telovadilo skupaj 4823 telovadcev, te lovadik, naraščaj in dece.

Iz poročila mlađinskega odseka br. Skaza: Mlađinski odsek je priredil dečijo maskarado, 1 dečji izlet in Mislavčica za deco. Poročilo zdravniškega odseka je podal br. dr. Železnikar. Statistika našega društva nam kaže, kako potrebna je telovadba, katere ugodni vpliv so opazuje pri članih, članicah in deci.

Poročilo prosvetarja br. Šentjurca: Prosvetni odbor se je zavedal važnosti predavanj, zato jih je priredil 10. Zeleti bi bilo pri predavanjih večje udeležbe. Nagovori v telovadnicu so bili 204. V društvu je 21 naročnikov »Sokol Glasnik«, 13 naročnikov »Prednjačka«, 5 naročnikov »Sokolička« in 5 naročnikov »Naše Radost«. Sokol, koledarja se je razpečalo 30 komadov. P. O. je pridobil Vodnikovi družbi 126 članov. Važnejši dogodek je prevezem »Nar. čitalnice« ter njena preureditev v javno ljudsko knjižnico. Vrednost inventarja PO 18.963 Din.

Poročilo dramskih predstav v veseljnega odseka br. Kopač: Veseljni odsek je imel 4 zabavne prireditve, dramatični odsek 5 predstav. Istotako je bilo prirejenih pod njegovim okriljem 5 predstav. Pod okriljem veseljnega odseka se vrše tudi plesne vaje za članice in po njih vpeljane goste. Čisti prebitek vseh predritev in predstav je znašal 13.324.85 Din. Vrednost inventarja 28.086 Din.

Poročilo gradbenega odseka br. Ivan Rojnik: Gradbeni odsek je posmrtožil fond za zgradbo Sokol doma za 44.547.15 Din, tako da znaša sedanje čisto premoženje odseka 137.107.96 Din. Odsek ima že načrte za Sokolski dom, kateri se bo začel graditi spomladji. Gradbeni odsek je imel 13 sej.

Poročilo gospodarja br. Konrada Rognika: Vrednost vsega društvenega inventarja je 48.339.45 Din.

Poročilo blagajnika br. Senice: Celokupnega denarnega prometa v društvu je bilo 128.749.15 Din, prebitek v blagajni je znašal 203.15 Din. Bilanca izkazuje 206.457.66 Din čistega premoženja.

Poročilo revizorjev je podal br. Debelak: Revizorja sta pregledala vse knjige in poslovanje odbora ter našla vse v redu. Predlaga, naj obični zbor podeli blagajnik in celokupne mu odborju absolutorij. Soglasno sprejet!

Po poročilu društvenih funkcionarjev se je prijavil k besedi zastopnik župnega stareinstva br. dr. Kovačić. V kratkih besedah poda pregled delovanja društva v preteklem letu, obzaluje, da so se radi pomanjkanja moških vladiteljev vrste naraščaja in dece zelo skrle, ter pozove zborovalec, da počaste spomin preminulih bratov dr. F. Pernata in M. Šmidu, Sporoči, da je s. A. Pernatova na obletnico smrti izročila društvo volilo pokojnega soproga 10.000 Din. Opominja mlajše članstvo, naj sledi starejšim v izvrševanju sokolskih dolžnosti ter se z večjo vnosom poprime sokolskega dela, da bo lahko pozneje prevzelo vodstvo sokske društva. Omneni tudi prevzezen »Narodne čitalnice« in velik napredok, ki ga zaznamuje gradbeni odsek.

Iz poročila tajnika br. Sovreta: Upravni odbor je imel 19 sej; sklical je 1 izredni obični zbor in 2 članska sestanka. Višek v tehničnem oziru je doseglo društvo v mesecu aprilu z načelnikom br. Veljakom, kateri pa je moral žal odtiti na drugo službeno mesto. Prireditve je bilo 22, in sicer televadne 3, družabnih 7, zabavne 3, dramatičnih 8 in mlad. izlet. V tečaj za vodnike naraščaja in dece je društvo poslalo na lastne stroške okrož. nač. br. Veljaka. Z župnim odborom je bilo društvo vedno v najtejsnjih stiskih. Vsi dopisov je bilo rešenih 615. V tehničnem oziru je društvo proti koncu leta nazadovalo. Temu je vzrok pomanjkanje moških vladiteljev. Naspredovali pa smo v gospodarskem in prosvetnem oziru. Ta napredok je trajen. Oktobra l. 1919. se je vršil

ustanovni obični zbor slovenjgrškega Sokola, a oktobra l. 1929. bomo s te raše Sokolskega doma pozdravljali sokske vrste, ki bodo prišle v naše mesto, da se udeležo dvojne proslave: desetletnica obstoja društva in delne otvorite lastnega doma.

Koncem leta je bilo vpisanih 72 članov in 35 članic, skupaj 107. Prirastek od lanskega leta 16 članov. 2 članice.

Poročilo prednjačkega zabora s. Ivančevića: Preteklo leto je bilo eno najplodovitejših, le zadnji meseci so bili slabiji. Začetkom leta so bili 4 prednjački in 3 prednjačice. Radi održanja se je skrčilo število junija na 2 prednjački in 2 prednjačice. Ker so prednjački večinoma iz vrst učiteljstva, je delo med počitnicami počivalo. Po počitnicah so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Radi održanja se je skrčilo število junija na 2 prednjački in 2 prednjačice. Ker so prednjački večinoma iz vrst učiteljstva, je delo med počitnicami počivalo. Po počitnicah so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Radi održanja se je skrčilo število junija na 2 prednjački in 2 prednjačice. Ker so prednjački večinoma iz vrst učiteljstva, je delo med počitnicami počivalo. Po počitnicah so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

Prireditve, pri katerih je prednjački zbor deloval, so delovali večinoma le ženski oddelki. Sedaj ima prednjački zbor le še enega prednjačka in 2 prednjačice. Osnova se je oddelok starejših članov. V Mislinji je deloval našački odsek. Pomlad smo imeli 13 odeljekov, v zadnjih mesecih le še 7.

konec leta 1923. do 1928. smo zmanjšali dolg od 144.585/89 Din na 99.890 Din, poleg plačanih visokih obresti. — Izvoljeni: br. Fr. Drašler, starosta; D. Gabriel, podstarosta; J. Švigelj, načelnik; J. Fatur, prosvetar; F. Lampret, tajnik in blagajnik; A. Bajec, gospodar; A. Soklič I. Jerausch, I. Hribar, M. Zupančič, odborniki.

GLAVNA SKUPŠČINA »LJUBLJANSKEGA SOKOLA«.

V nedeljo, dne 1. januarja t. l. se je vršila 66. redna glavna skupščina »Ljubljanskega Sokola«. Po otvoritvi in pozdravu je br. starosta Bogumil Kajzelj posebe pozdravil prisotnega stavščinu JSS br. E. Gangla in podstarosta ljubljanske župe br. F. Juvance, ki je nato v imenu župnega starešinstva izrazil sokolskemu matičnemu društvu čestitke k 65letnici.

Br. starosta se je s toplimi besedami spomnil v preteklem letu umrlih bratov, ki so: Jerovec, Žargi, Jakše, Barle, Schiffner, Supančič, Pehani dr. Šavnik, Medica, Peklenik in Duffé. Njih spomin je skupščina stope počastila z vzklikom: Slava jim! Br. starosta je nato precital novoletno poslanico JSS, ki jo je skupščina z odobravanjem poslala ter je zatem v daljšem govoru podal verno sliko o pozdravnem delovanju in stremljenju odbora, ki je zastavil vse sile, da tudi naprej vztraja matično društvo jugoslovenskega Sokolstva na oni višini sokolskega udejstevanja kot doslej. V telovadbi so bili doseženi prav lipi uspehi. Društveno 65letnico se je proslavilo s svetim akademijo in slavnostnim občnim zborom. Društvo se je udeležilo pokrajinskega zleta JSS v Skoplju, na svetovni olimpijadi v Amsterdamu pa se v prvi vrsti JSS s častnimi uspehi tekmovali trije člani našega društva. Poslovno razveseljivo je da je v telovadnici vedno polno naraščaja in dece. Deci je priredil odbor letos prvič skromno božičnico, ki je nad vse uspala. Da je prednjaški zbor dosegel v telovadbi tako lepo uspeh, je v prvi vrsti zasluga neumornega br. nač. hraka Vrhovec in s. načelnice Mužinove.

Br. starosta poroča nadalje o delovnih borbi, da bi »Ljubljanski Sokol« prevezel »Narodni dom« kar pa zaradi narezavljivosti izvestnih činiteljev ni uspelo. Poudarja, da je »Ljubljanski Sokol« vodil to borbo lojalno in poslošno, opirajoč se na svoje pravice, ki izvirajo še izpred zadave »Narodnega doma«. Zato odločeno odklanja vse neutemeljene in nerensnične vesti, da bi bil »Ljubljanski Sokol« sovražen razvoju »Narodne galerije«, temveč je prav nasprotno v svetski si njenega pomena — to pokazal pri vseh poganjih. Br. starosta prosi glavno skupščino za sklep da razreši odbor zadevne naloge, ki mu je bila dana na izredni glavni skupščini, kar se soglasno sklene. »Ljubljanski Sokol« mora v kratkem priti do lastnega doma, k čemer mora biti usmerjeno stremljenje vsega članstva. Končno br. starosta še omenja sokolski tisk ter se zahvaljuje prisotnim zastopnikom naprednih listov za pomoč. K zaključku pozove br. starosta vse članstvo, da prispeva knjige za naša obmejna društva, ki bijejo težak boj za svoj obstanek.

Nato so prišla na dnevnji red posloila br. tajnika Milosta, br. načelnika Vrhovec in s. načelnice A. Mužinove, ki sta stvarno poročala o telovadnem delovanju društva ter razvila načrt za delo v sledečem letu, in br. prosvetarja V. Šukljeta. Br. blagajnik Čebular in br. gospodar St. Simončič sta podala točen in zanimiv pregled blagajne in gospodarskega stanja društva. Poslovno razveseljivo je, da je v »Stavbenem skladu« že 114.000 Din. Oba brata sta prejela za neumorno prizadevanje zasluženo priznanje in zahvalo.

Po poročilu revizijonalnega odbora je bil izrečen odboru soglasno absolutorij, nakar so bili v vzkliku na novo izvoljeni: starosta br. Bogumil Kajzelj; podstarosta br. dr. France Kandare; načelnik br. ing. Kajetan Kavčič; načelnica s. Adela Mužinova; prosvetar br. Vladimir Šuklje; tajnik br. Paték; blagajnik br. Lev Čebular, gospodar br. Slave Simončič in kot odborniki bratje: Tomo Burgstahler, Leo Franke, Ferdo Juvaneč, dr. Ot. Krajec, J. Milost, More, ing. Perko, ing. Al. Poženel, R. Rudolf, J. Rus, L. Sever, Vl. Simončič, kapetan Stojanović, E. Tuječ, L. Vrhovec, Št. Žigon, St. Žilič; kot namestniki: s. Kuharjeva, br. Markič, Rakovec, Vernik, Igo Rus; kot revizorji br. Fink, Pehani, Treun; zastavonosha br. Stefan Žigon, nam. br. Slave Simončič.

ŽUPA CELJE

VABILO

na redni občni zbor Sokolske župe v Celju, ki bo v nedeljo, 24. februarja 1929. ob osmih dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Dnevni red:

1. Pozdrav staroste,
2. debata k poročilom župnih funkcionarjev,
3. poročilo preglednikov računov,
4. volitve,

5. župne prireditve,
6. samostojni predlogi društva,
7. slučajnosti.

Vabilo na občni zbor smo društvo poslali že prve dni februarja. Bila so tčdovj dovolj pravočasno obveščena. Iz tega razloga pričakujemo, da ne bo niti enega društva, ki bi ne bilo zastopano po svojem delegatu.

Poročila župnih funkcionarjev je župa razmnožila in razposlala društvo.

ZUPNO STAREŠINSTVO.

SOKOLSTVO V CELJU V L. 1928.

Dne 10. januarja 1929 se je vršilo v celjskem Narodnem domu 39. redni občni zbor Sokolskega društva v Celju ob prisotnosti vseh telovadčevih članov in članov ter večjega števila ostalega občinstva.

Po pozdravnih besedah br. staroste dr. Milka Hraščeve je ta na kratko orisal splošen položaj Sokolstva v miруlnem letu, omenil vse najvažnejše dogodek v Sokolstvu v letu 1928. in razgrnil v glavnih obrisih sliko o izvršenem delu društva v Celju.

Minulo leto smo Jugosloveni slavili 10letnico ustanovitve jugoslovenske države in 10letnico našega občnega akademija in slavnostnim občnim zborom. Društvo se je udeležilo pokrajinskega zleta JSS v Skoplju, na svetovni olimpijadi v Amsterdamu pa se v prvi vrsti JSS s častnimi uspehi tekmovali trije člani našega društva. Poslovno razveseljivo je da je v telovadnici vedno polno naraščaja in dece. Deci je priredil odbor letos prvič skromno božičnico, ki je nad vse uspala. Da je prednjaški zbor dosegel v telovadbi tako lepo uspeh, je v prvi vrsti zasluga neumornega br. nač. hraka Vrhovec in s. načelnice Mužinove.

Celjski Sokol je tudi uspešno prebil težko preizkušnjo in ima ravno v preteklem letu zaznamovati najlepše uspehe. Telovadni obisk v l. 1928. je bil takšen, kakšnega še ni naša društvo doživel od svojega obstoja in s katerim se more le malokatero društvo v Savezu ponašati. V ozki zvezri in v popolnem skladu z delom v telovadnici se je vršilo sokolsko pravočasno delo in je tudi v tem oziru deseglo društvo prav lepe uspehe.

Društvo je priredilo celo vrsto nacionálnih preslav, udeležilo se takih prireditiv drugih društev, opravilo običajni domači telovadni nastop, prisostvovalo vsem obveznim telovadnim nastopom in tekmmam, poslalo svoje voditelje v telovadne tečaje in prihite na pomoč sošednjem sokolskem društvo. Celjski Sokoli so celo pospeli v daljnjo carsko Skopljje in na gestoljubni Sušak.

Od domačih nacionálnih prireditiv so gotovo vsem naprednem Celjskim v najlepšem spominu proslava 20letnico septembarskih dogodkov in 10letnico obstaja Čehoslovaške, posebno pa se proslava 10letnico našega ujedinjenja 30. novembra in 1. decembra 1928.

Zopetna otvoritev Sokolskega doma v Gaberiju spada med najlepše uspehe društva v preteklem letu, kar kaže že sedanj poset telovadnici v Gaberiju, vso korist tega društvenega ukrepa pa bo nedvomno prinesla božičnost.

V svrhe poglobitve bratstva in solidarnosti in v svetu gojitev ožijih stikov s prijatelji Sokolstva, je društvo napravilo tudi več zabavnih prireditiv. Majniški izlet je napravilo društvo v Vojnik, kjer je običen tam se vršči telovadni nastop društva zapustil najboljši vtisk pri mnogobrojno prisotnem kmetiškem občinstvu. Društvo tudi ni pozabilo svojih bratov v Hercegovini in je izvedlo lepo nabiralno akeijo za gladilce, ki je prinesla nad 3000 Din.

Ob vsej tej veliki zaposlenosti pa je društvo tudi v popolnem redu in točno vršilo društvene upravne funkcije.

Duša društvenega življenja je bil vsekakor prednjaški zbor pod vodstvom prezarsluženega br. načelnika Poljšaka in kot mravlja marljive s. Grudbove.

Vaditeljski zbor šteje 17 članov in če se upošteva, da se v društvu vrši telovadba v 15 oddelkih,

priče domača na vsakega voditelja po en oddelk.

Potreben pa bi bilo, da ima vsak oddelk najmanj 3 voditelje.

Gornji številka kaže jasno, s katero pozdrovalnostjo so voditelji in vaditeljice vršili svojo dolžnost.

Telovadci se sedajo v Celju in v Gaberiju, in sicer telovadci povprečno na uro 72 članov, 43 članic, moškega naraščaja

69, ženskega naraščaja 33, moške dece 96 in ženske dece 65. V vsej disciplini in eksaktnosti se je izvršil običajni domači telovadni nastop junija meseca, na župnem zletu v Šoštanjtu pa je društvo nastopilo v takem številu, kar so ga dala vsa društva v župi skupaj. Sosednjim društvom so naši telovadci in telovadke prihite na pozmoč in to v 10 slučajih. Izid iz vseh tekem v letu 1928. je bil za društvo časten. Pri mladinski tekmi Celjske sokolske župe si je celjsko društvo priborilo prvo mesto v višjem oddelku, v nižjem oddelku pa prvo in tretje mesto. Pri lahkoatletskih tekemah v

župi, ki jih je predpisal JSS, so člani društva zasedli vse mesta in tudi v posameznih panogah dosegli najboljše uspehe. V Savezni tečaj za vadnike dece in naraščaja je društvo poslalo eno člano, v tečaju za prvo pomoč pa 20 članov in 17 članic.

V društву se je izvršilo skupno 68 prireditiv pravosvetnega, propagandnega in zabavnega značaja, in sicer 3 predavanja, 38 nagovorov, 4 društveni večeri, 4 razgovori, 2 poučna izleta, 2 zabavna izleta, 4 zabave, plesna šola in plesni večer in 9 drugih prireditiv raznega značaja. Društvo je objavilo nad 100 članov in notic in to v »Novi Dobri«, poročalo je od časa do časa o razmerah v društvu tudi v »Sokolskem Glasniku«. Za »Glasnik« je pridobilo nekaj naročnikov in 16 oglasnikov. Po geslu »Svoji k svojim!« priporočamo vsemu našemu članstvu, da te naše ljudi podpirajo. Na tem mestu naj bo izrecena tudi naša iskrena zahvala uredništvu »Nove Dobre« za veliko naklonjenost.

Društvena knjižnica šteje 354 knjig, ki so se prav pridno izposojevale, posebno telovadčemu članstvu. Društvo je naročeno na 8 sokol, glasil. Med naraščaji in deco se je redno razdeljevalo več izvodov »Naše Razdost« in »Sokolič« ter večje število brošuric zdravstveno-poučne vsebine. Za manjšinsko društvo Rogatec je celjsko društvo darovalo 18 knjig.

Celjski Sokol šteje skupno 780 prirednikov, in sicer 402 članov in članice, 72 moškega naraščaja, 50 ženskega naraščaja 158 moške dece in 98 ženske dece. Zanimiva je razvrstitev članstva po poklicih. Včlanjenih je v društvu 124 državnih uradnikov, 9 sednikov, 58 obrtnikov, 67 trgovcev, 37 učiteljev, 14 dajakov, 55 zasebnikov in delavcev ter 38 članov svobodnih poklic. Med članstvom je 45 takih, ki imajo akademsko izobrazbo.

Denarnega prometa je bilo skupaj 234.744,04 Din, imetje društva znaša 46.445,11 Din, v getovini ima društvo trenutno 7282,60 Din. Fond za Sokolski dom v mestu Celju znaša sedaj že 60.946,23 Din.

Društveni inventar je v še precej dobrem stanju. V preteklem letu se je moral inventar razdeliti in sicer na mestno telovadnico in na telovadnico v Gaberju, kjer bo v tečaju letu inventar z marsičem izpolniti. Kakor danes povsod, se je tudi v društvu uveljaval princip velike štedljivosti ter se je nabavilo resnično samo kar je bilo neogibno in nujno potrebno.

Po poročilih vseh funkcionarjev, iz katerih posnemam vse zgoraj navedene podatke, se je izvršila volitev novega odbora, ki je sestavljen za leto 1929. tako: starosta dr. Milko Hraščev, podstarosta Sirec; načelnik Poljšak; načelnica Grudnova; blagajnik Stanič; matrikar Kresnik Anton; tajnik Tine Novak; odborniki: inž. Osvald Napravnik, Prelog, Saksida, Dolžan, Nina Trdinova, Zofka Debelačkova in Mimica Lojkova, kot namestniki pa Luznik in Pušnik; praporščak Delžan, njegova namestnik Vltavski, včernška pregledovalca pa Misja in Vltavski.

Občnemu zboru je prisostvoval ket župni delegat br. Smertnik, ki je občni zbor v imenu župe pozdravil, izražajoč veselje nad izvršenim delom in željo društva istotako uspešno delo v letu 1929.

Leto 1929. naj druži naše članstvo v delu za napredek naše domovine in vsega Slovanstva. V novo leto stopamo, v katerem slavimo 10letnico ustanovitve in obstaja Jugoslov. Sok. Saveza. Odzvati se hočemo letos bratstvu klicem na megečne zlete čehoslovenskih Sokolov v Plznu in na poljski vsesokolski zlet v Poznanju. Z udežbo na teh zletih hočemo dokazati vsemu svetu, kako globoko in bratske vezi imamo z brati Čehoslovaki in Poljaki. Celjski Sokol se pa tudi že sedaj zaveda velike odgovornosti, ki jo nalaga Sokolstvu II. jugoslovenski vsesokolski zlet v Beogradu, ki se bo vršil leta 1930.

Dr. E. Mejak.

ŽUPA CETINJE

SOKO U BOKI KOTORSKOJ.

Glavna godišnja skupština Sokolskog društva u Kotoru održana je 20. januarja t. g. u sali Opštinskog Doma.

Starosta društva br. J. Žgorelec je izkoristil skupštino v 10.30 časova in pozdravio prisutne, zahvaljujući što su se u lepotu broju odzvali svojoj sokolskoj dužnosti.

Posle ovoga je pročitao pozdrav i poslaniku.

Izbor nove uprave.

Izabrani su: Starosta Bruno Matičić, bivši starosta župe Šibenik-Zadar, podstarosta br. Milija Mijatović, prosvetar br. J. Žgorelec, načelnik br. Jovo Radojković, načelnica sestra M. Možetić, tajnik br. inž. F. Delić blagajnik br. Rade Kosović, gospodar br. D. Radulović. Ostali odbornici su: br. Marko Vučinić, br. Julije Anterić, Jovan Grivić, Kosta Kovačević, Andro Klisura. Predsednik lekarskog odbora br. Filip Lazarević. Revizori: br. B. Jovović in Anton Brainović.

Zatim se novoizabrana starosta brat Marčić zahvalio na počasti i iz-

društva u toku poslovne godine. Kaže da je pored redovnih poslova, koji su ove godine bili mnogo veči nego u prešlo, program rada upravnog odbora bio v glavnem sledi: 1. Sokolska štednja, 2. Jačanje pojedinih kategorija, 3. Prosvetni rad, 4. Društveni prednjački tečaj, 5. Pokret Sokolskoga društva in sokolski misli izvan našega društva, 6. Učestovanje pri raznih manifestacijama in društvene priredebi in 7. Pojačanje društvenog inventara p fonda za gradnjo Sokolskog doma. Zatim je obrazložio svaku od napred iznitičnih tačaka. Sa sokolskom štednjom se ove godine priljivo pošlo na pred takoj, da su naša braća i sestre kad smo gde išli na put imali za trošak od svoje učestve; u ovoj godini smo se znatno bro

